

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

19^e JAARGANG

WOENSDAG 18 JULI 1934

No. 968

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; Mr. K. P. van der Mandele, Penningmeester; Mr. P. Hofstede de Groot; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; L. H. Mansholt; Mr. R. Mees; E. D. van Walree; Ch. J. I. M. Welter; C. J. P. Zaalberg.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Jan Schalthuis; Prof. Mr. F. de Vries. Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart. Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk. Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam. Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht f 1.—. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

17 JULI 1934.

De in ons vorig overzicht genoemde noteringen voor lang schatkistpapier hebben zich in de afgelopen week vrijwel kunnen handhaven. December papier op $\frac{3}{4}$ pCt., Januari op $\frac{13}{16}$ pCt., 2½ jaars op 2½ en 5½ jaars op 2½ pCt. Het disconto voor prima bank-accepten was onveranderd $\frac{9}{16}$ pCt., prolongatie 1 pCt., call $\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

Op de wisselmarkt bleef de £-\$ koers met minieme schommelingen stabiel op 5.04. Het Pond fluctueerde tusschen 7.43 en 7.44, terwijl de Dollar zich tusschen 1.47½ en 1.47¼ bewoog. De termijnmarkt voor Ponden en Dollars echter kenmerkte zich door een gedrukte tendens. Het geringe agio voor een-maands Ponden wijzigde zich in een disagio van $\frac{1}{8}$ ct., drie-maands Ponden liepen terug tot pari. Termijn-Dollars noteerden tenslotte voor een maand $\frac{1}{16}$ ct., voor drie maanden $\frac{1}{8}$ ct. disagio. Marken trokken aan van 56.45 tot 56.60, hoofdzakelijk weer op vraag uit Londen. Voor Zwitsersche Francs zette weer de gebruikelijke zomerhousse in, zij kwamen van 48,— op 48,15, terwijl Fransche Francs de langzame stijging voortzetten en op 9.74 sloten. Belga's, na in het midden der week flauw te hebben gelegen op 34.44, konden wederom tot 34.47 monteeren. Van de Zuid-Amerikaansche valuta's ondergingen Argentijnsche Pesos een lichte rijzing van 35½ tot 36. Overigens had de handel zeer weinig te beteekenen en de meeste valuta's handhaafden zich op het vorig niveau.

De goudprijzen bleven onveranderd. Baren Amsterdam en Londen ca. f 1.649,50. Sovereigns 12.09, Eagles 2.47½ en gouden tientjes 10,10.

INHOUD.

	Blz.
DE CONFERENTIE TE LONDEN VAN DE UNIE TOT BESCHERMING VAN DEN INDUSTRIËELN EIGENDOM door Prof. Mr. J. van Loon	618
Werkverschaffing in Nederland door Meyer de Vries ..	620
De economische toestand van China 1929—1933 door Mr. W. J. L. van Es	621
De sterftetabels 1921—1930	623
De Indische middelen over Maart 1934	625
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Het economisch stelsel van het Nationaal-Socialisme door Dr. Oskar Klug	627
AANTEEKENINGEN:	
De productie van margarine in Nederland	629
De zichtbare suikervoorraden in de wereld	629
Koffievernietiging in Brazilië	629
Vorderingen van Nederland op vreemde mogendheden	630
De algemeene staking te San-Francisco	630
INGEZONDEN STUKKEN:	
Concurrentiekracht der landen, door J. Rensen, met naschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek	630
BOEKAANKONDIGINGEN:	
Les Banques Commerciales 1925—1933	632
MAANDCIJFERS:	
Overzicht van de Indische middelen	632
STATISTIEKEN	633—636
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

DE CONFERENTIE TE LONDEN VAN DE UNIE TOT BESCHERMING VAN DEN INDUSTRIEELN EIGENDOM.

Het Verdrag van Parijs van 1883, waarbij de Unie tot bescherming van den Industrieelen Eigendom werd opgericht, schrijft in zijn artikel 14 voor, dat het verdrag periodiek zal worden herzien „en vue d'y introduire les améliorations de nature à perfecti-onner le système de l'Union.”

Op de landenconferentie van Den Haag (1925) was besloten, dat de volgende conferentie zou plaats vinden te Londen in 1933. Doordat echter een belangrijk aantal leden der Unie in verzuim gebleven is, de verdragen van Den Haag tijdig te ratificeren, zag het Britsche Gouvernement, dat tezamen met het Bureau International te Bern belast was met de voorbereiding der Londensche Conferentie, zich genoodzaakt, den datum der samenkomst te verschuiven tot op een tijdstip, dat alle ondertekenaars van de Verdragen van Den Haag zouden hebben geratificeerd. Deze maatregel was noodig om te voorkomen, dat op het tijdstip der Conferentie en daarna, voor de leden der Unie verschillende teksten der Verdragen zouden gelden.

Zoo kon dan eindelijk in Mei 1934 de Conferentie te Londen worden bijeengeroepen, teneinde te beslissen over de noodzakelijke wijzigingen in de verschillende verdragen, betrekking hebbend op het recht van den Industrieelen Eigendom.

Men kan niet zeggen, dat de conferentie met groot optimisme werd aangevangen. Voor iedere, zelfs de kleinste wijziging is unanimité noodzakelijk en de ervaringen van vroegere landenconferenties hebben bewezen, hoe moeilijk het is, deze unanimité te verkrijgen. Er zijn dan ook in de laatste jaren reeds stemmen opgegaan, om de unanimité te vervangen door een gequalificeerde meerderheid, teneinde op die wijze de starheid der bestaande verdragen wat te verzachten.

Weliswaar schrijft het Verdrag van Parijs nergens deze unanimité voor, doch zoowel de Conferentie van Rome (1886), als die van Den Haag, hebben uitdrukkelijk het standpunt ingenomen, dat van de unanimité niet kan worden afgeweken.

De bezwaren, die tegen vervanging der unanimité door een gequalificeerde meerderheid zijn aangevoerd, zijn van dien aard, dat het Britsche Gouvernement er niet toe heeft kunnen besluiten deze opvatting in een voorstel te belichamen. In dit opzicht zijn de verdragen dus even star gebleven als ze tot nu toe waren.

Veel is ook in de laatste jaren te doen geweest over de wenschelijkheid om in de verdragen de verplichte rechtspraak van het Permanente Hof van Internationale Justitie op te nemen. Te anderer plaatse¹⁾ wees ik er reeds op, dat de moeilijkheid om een dergelijk voorschrift in de verdragen opgenomen te krijgen, terwijl toch de groote meerderheid der deelnemende landen de in artikel 36 van het Statuut van het Internationaal Gerechtshof vermelde facultatieve clausule hebben aanvaard en dus toch reeds voor de verdragen betreffende den Industrieelen Eigendom aan de rechtspraak van het Internationaal Gerechtshof gebonden zijn, ten duidelijkste bewijst, hoe weinig soepel deze verdragen zijn.

Ook hierin heeft de Londensche Conferentie geen verandering kunnen brengen. Wel is door het Bureau International voorgesteld een artikel 13bis in te lāschen, luidende: „Les Etats contractants reconnaissent la compétence de la Cour permanente de Justice internationale pour statuer sur tout différend entre eux concernant l'interprétation de la Convention. Le différend sera porté devant la Cour par requête présentée par l'État le plus diligent.”, doch blijkbaar heeft dit voorstel geen unanimité kunnen verkrijgen.

Gequalificeerde meerderheid en verplichte recht-

spraak van het Internationaal Gerechtshof blijven dus voor deze verdragen voorloopig tot de vrome wenschen behooren.

Wat de positieve resultaten der Conferentie betreft, zou het mij te ver voeren, deze alle hier te vermelden. Ik zal mij dan ook beperken tot de meest belangrijke. Want inderdaad zijn er belangrijke resultaten bereikt, hoe pessimistisch men ook in den aanvang gestemd was.

Onder deze resultaten is naar mijn meening de gewichtigste, het wegvallen van het beruchte zinnetje: „sous réserve des droits des tiers” uit artikel 4a der Parijsche Conventie.

Het was de Nederlandsche afgevaardigde Verniers van der Loeff, die in 1883 te Parijs met het voorstel kwam, om de oorspronkelijke redactie, waarin die reserve niet voorkwam, aan te vullen met de woorden „sauf les droits qui seraient déjà acquis légitimement par des tiers”. De daaruit onstane redactie „sous réserve des droits des tiers”, heeft daarop van 1883 tot de thans te Londen gehouden Conferentie voortdurend in het brandpunt der belangstelling gestaan. Men was het volstrekt niet eens over de betekenis ervan, zoodat ieder der deelnemende staten het voorbehoud uitlegde op de wijze als hem het beste paste. Overigens kan ik volstaan met te verwijzen naar hetgeen Drucker hierover in zijn Handboek mededeelt.

Reeds te Washington in 1911 is getracht, dit voorbehoud te schrappen, doch zonder succes. Ook Den Haag in 1925 kwam niet verder. Londen 1934 heeft ons eindelijk van dit voorbehoud verlost en daardoor voor de toekomst een einde gemaakt aan den onzekeren status van het prioriteitsrecht.

Dit wordt nog eens extra bevestigd door een nieuwe passus in artikel 4b, welke het verkrijgen van rechten door derden tijdens den prioriteitstermijn uitdrukkelijk uitsluit.

Een wijziging, die meer moet worden opgevat als een „beau geste” voor de Commission consultative des travailleurs intellectuels du Bureau international du Travail, doch ook als zoodanig wel van belang is, vinden wij in artikel 4ter:

„L'inventeur a le droit d'être mentionné comme tel dans le brevet”.

Dat de Conferentie niet verder is gegaan en overeenkomstig het advies van het Bureau International zich er niet aan gewaagd heeft, voorschriften te geven omtrent het recht van den uitvinder in dienstbetrekking op een billijke vergoeding voor het gemis zijner octrooiën, moet worden gebillijkt. Dergelijke voorschriften behooren thuis bij een regeling van het arbeidscontract.

Van meer belang, vooral voor ons land, is de wijziging van artikel 5, betrekking hebbend op de sanctie's bij niet-uitoefening van een octrooi binnen een zekeren termijn. Vóór de Conferentie van Den Haag in 1925 luidde dit artikel als volgt: „L'introduction, par le breveté, dans le pays où le brevet a été délivré, d'objets fabriqués dans l'un ou l'autre des pays de l'Union, n'entraînera pas la déchéance.

Toutefois, le breveté restera soumis à l'obligation d'exploiter son brevet conformément aux lois du pays où il introduit les objets brevetés, mais avec la restriction que le brevet ne pourra être frappé de déchéance pour cause de non-exploitation dans un des pays de l'Union qu'après un délai de trois ans, compté à partir du dépôt de la demande dans ce pays, et seulement dans le cas où le breveté ne justifierait pas des causes de son inaction.”

Twee artikelen der Nederlandsche Octrooiwet houden verband met artikel 5 der Conventie, nl. artikel 43: de dwanglicentie, welke in het belang van de nijverheid in het Rijk of in de koloniën of bezittingen of om andere redenen van algemeen belang wenschelijk is, en artikel 50: intrekking van het octrooi, indien de octrooihouder niet zelf of door een licentiehouder, binnen vijf jaren na de dagteekening ervan,

¹⁾ „Markenschutz und Wettbewerb” 1933 pag. 179.

binnen het Koninkrijk een inrichting van nijverheid in werking heeft, te goeder trouw en in voldoende mate dienende tot vervaardiging van het voortbrengsel of tot toepassing van de werkwijze of verbetering, tenzij geldige redenen voor het ontbreken van zoodanige inrichting blijken te bestaan.

Vooraf voor de vrijhandelslanden was dit oude artikel 5 der Conventie van uitnemend belang. Immers, het waren juist de vrijhandelslanden, waar de buitenlanders misbruik maakten van hun octrooirechten doordat zij de geöctrooierde producten uit het buitenland invoerden en hun octrooien in het land zelf niet uitoefenden, maar wel verhinderden, dat anderen in dat land de in die octrooien beschermde vindingen exploiteerden. De landen, die door hooge invoerrechten of andere maatregelen, hun industrie beschermden, hadden van het euvel van octrooimisbruik practisch niet, of althans zeer weinig, te lijden, omdat door de beschermende maatregelen de buitenlanders toch reeds gedwongen waren in het beschermde land zelf te fabriceren. Bovendien hadden de beschermde landen er het grootste belang bij, juist hun octrooien te kunnen misbruiken om de opkomst van nieuwe industrieën in andere landen te beletten.

Dat het onder deze omstandigheden voor een land als Nederland een cardinale fout was, bij de Conferentie van Den Haag in 1925 ermede accoord te gaan, dat in dit artikel 5 een bres werd geschoten, behoeft geen nader betoog, temeer, waar het te voorzien was, dat na dit eerste succes verdere afbraak van dit artikel zou volgen.

Dit is dan ook inderdaad het geval gebleken. Terwijl de wijziging in 1925 zich in hoofdzaak beperkte tot het naar voren schuiven der dwanglicentie in plaats van intrekking wegens niet-uitoefening, is de Conferentie te Londen nog iets verder gegaan in het ontkrachten van het voor ons land zoo belangrijke artikel 5 der Conventie, of, zooals „La Propriété Industrielle” zegt: „(La Conférence) a encore atténué la rigueur des sanctions susceptibles d'être appliquées au titulaire d'un brevet d'invention en cas de non exploitation du brevet.”

Thans is de toestand zoo geworden, dat een actie tot intrekking of verval van het octrooi wegens niet-uitoefening slechts aangevangen kan worden, indien twee jaren zijn verlopen sedert de verleening der eerste dwanglicentie. Is dus geen enkele dwanglicentie verleend, dan kan ook geen intrekking of verval geëischt worden.

Daar komt nog bij, dat de dwanglicentie wegens niet-uitoefening niet in de Nederlandsche Octrooiwet geregeld is. Men moet zich voor de dwanglicentie dus behelpen met de dwanglicentie van artikel 34, welke in het belang van de nijverheid in het Rijk of in de koloniën of bezittingen of om andere redenen van algemeen belang wenschelijk is. Deze dwanglicentie is echter zeker niet identiek met een dwanglicentie wegens niet-uitoefening.

Het is zelfs zeer de vraag, of onze wet wel toelaat een dwanglicentie wegens niet-uitoefening te eischen. Onder deze omstandigheden is het dus waarschijnlijk, dat in Nederland de intrekking van een octrooi wegens niet-uitoefening practisch onmogelijk is geworden, al kan men hieraan toevoegen, dat de Octrooiraad alle mogelijke pogingen doet, om tusschen de moeilijkheden, welke de artikelen 34 en 50 der Octrooiwet in verband met artikel 5 der Conventie hem biedt, door te zeilen. Doch moeilijkheden van dezen aard kunnen gemakkelijk worden opgelost door een behoorlijke herziening der Octrooiwet en zijn dus niet onoverkomelijk.

Maar het is te betreuren, dat over den weg van artikel 5 der Conventie, de ontwikkeling der Nederlandsche industrie noodeloos wordt belemmerd en hieraan is niets te doen zoolang artikel 5 der Conventie in zijn huidigen vorm blijft bestaan, tenzij Nederland ertoe zou besluiten de Conventie niet te rati-

ficeeren, een paardemiddel, dat toch ook groote bezwaren met zich brengt.

Men komt er dan ook toe, zich ernstig de vraag te stellen, of artikel 5 der Conventie wel thuis hoort in een Conventie betreffende het recht van den Industrieelen Eigendom en of het niet veel beter ware, het geheele artikel te schrappen, zoodat de daarin behandelde materie kan worden getrokken in de sfeer der algemeene handels- en industriepolitiek van het land, want daar behoort deze stof eigenlijk thuis. Hoe het ook zij, de verzwakking van artikel 5 der Conventie meenen wij, althans voor Nederland, op de debetzijde der Londensche Conferentie te moeten boeken.

Ook wat handels- en fabrieksmerken betreft, zijn enkele belangrijke beslissingen genomen. Zoo maakt artikel 5c sub 2 het mogelijk, hetzelfde merk met betrekking tot ondergeschikte kenmerken, die niet het onderscheidend karakter van het merk wijzigen, te varieeren in verband met het land, waar het wordt gebruikt of ingeschreven, zonder dat de bescherming van het merk daardoor wordt verminderd of opgeheven.

Een niet minder belangrijke wijziging vinden wij in artikel 6d, dat de onafhankelijkheid van het merk vaststelt ten aanzien van hetzelfde merk ingeschreven in het land van oorsprong.

Nieuw is artikel 6 quater, dat een eind maakt aan den onmogelijken eisch, ook door onze Nederlandsche rechtspraak gesteld, dat, indien bij de overdracht van een merk, de door het merk gedekte waar van meer dan één fabriek of handelsinrichting afkomstig is, al die fabrieken of handelsinrichtingen, waar ook gevestigd, moeten overgaan (H. R. 24 Mei 1929 W. 11992).

Volgens artikel 6 quater der Conventie is het voldoende, dat het gedeelte van de fabriek of handelsinrichting in het betreffende land wordt overgedragen met het uitsluitend recht, om daar de producten, die van het gecedeerde merk worden voorzien, te fabriceren of te verkoopen.

Verder heeft een wijziging van het Arrangement van Madrid betreffende de internationale inschrijving van merken, het mogelijk gemaakt, internationaal ingeschreven merken voor een gedeelte der waren of voor een gedeelte der aangesloten landen, over te dragen.

Ook het Arrangement van Madrid betreffende onjuiste herkomstaanduidingen is eenigszins gewijzigd. Overigens is dit Arrangement voor ons land van weinig belang, daar wij er niet bij zijn aangesloten.

Het Arrangement van Den Haag betreffende internationale inschrijving van teekeningen en modellen van nijverheid, heeft enkele kleine wijzigingen ondergaan, die hier niet behoeven te worden vermeld.

Belangrijker zijn de door de Conferentie aangenomen „Résolutions et vœux”, omdat deze eenigszins de lijnen aangeven, waarlangs de Conventies zich verder zullen ontwikkelen. Ten eerste wenscht de Conferentie een nieuwe „réunion technique”, zooals er reeds vroeger hebben plaats gehad, teneinde de formaliteiten voor het aanvragen van octrooien te normaliseeren en eveneens de publicaties op het gebied van den industrieelen eigendom. Hier ligt nog een uitgebreid terrein voor de administraties der deelnemende landen braak en kan nog zeer veel goed werk worden verricht.

Een tweede resolutie heeft betrekking op de waren-classificatie voor de inschrijving van merken. Een gelijklopende classificatie voor alle aangesloten landen zou werkelijk de merkenhouders voor veel ongerief behoeden.

Verder wenscht de Conferentie, dat de internationale bescherming van den handelsnaam in studie wordt genomen.

Interessant en van belang is ook resolutie No. VII, waarin de Conferentie den wensch uitdrukt, dat de aangesloten landen zich wat meer de belangen der uitvinders zullen aantrekken, met name de uitvinders

in dienstbetrekking, en dat zij de mogelijkheid zullen overwegen om den uitvinder een termijn toe te staan voor publicatie en gebruik van zijn vinding, zonder dat dit verlies van zijn recht op octrooi tenvolge heeft.

Ik ben er mij van bewust, in het bovenstaande slechts een zeer beknopt résumé te hebben gegeven van de resultaten der Londensche Conferentie, voldoende echter om te doen zien, dat ondanks enkele zeer verheugende resultaten, ook andere te boeken zijn, die een gevaar opleveren voor de normale ontwikkeling der Nederlandsche industrie.

J. VAN LOON.

WERKVERSCHAFFING IN NEDERLAND.

Nu al eenige jaren achtereen, worden in ons land rond 200.000 personen, meerendeels hoofden van gezinnen en/of kostwinners, doch ook kostgangers, buiten de gewone armenzorg om, van Overheidswege geholpen, omdat zij, hoewel valide en bona-fide, zelf niet in staat zijn hun brood te verdienen. Van deze 200.000 mannen, ontvangen er wekelijks ongeveer 150.000 steun ingevolge de bepalingen van de steunregeling, terwijl 50.000 bij een werkverschaffing zijn geplaatst.

Om misverstand te voorkomen zij er op gewezen, dat de cijfers, welke wij hier geven, globaal zijn.

De wenschelijkheid om hen, die werkloos zijn, door middel van werkverschaffing een inkomen te verzekeren, heeft al lang bestaan. In de geschiedenis komen wij meermalen bewijzen tegen, dat werkverschaffing is toegepast, al droeg alles evenwel vóór 1914, toen de sociale opvattingen dikwerf anders waren dan nu, bijna steeds uitgesproken het karakter van armenzorg. Er was n.l. in de jaren vóór 1914 nog slechts heel weinig van een eenigszins redelijke werkloozenzorg aanwezig.

Dat andere en meer menswaardige verhoudingen ten opzichte van de werklozen ontstonden, vindt o.m. haar oorzaak in de zeer uitvoerige adviezen, welke in 1913 door een Staatscommissie zijn uitgebracht.

Naast de vakbeweging, welke steeds is opgekomen voor goede werkloozenzorg, was het de semi-officiële Nederlandsche Bond voor Werkverschaffing, die hier baanbrekend werk verrichtte. In woord en geschrift wees deze bond erop, dat het maken van vuurmakers en brandhout, het kloppen van keien, enz. niet de arbeid was, welke diende te worden opgedragen aan volwaardige arbeiders.

De arbeid van het Koninklijk Nationaal Steuncomité moge hier verder met eere worden genoemd. Toen dit Comité zijn taak beëindigde, ging het Rijk verder.

Werkverschaffing wordt daarom in alle kringen toegejuicht, omdat, gelijk men terecht zegt, werken beter is dan steun. Echter is het niet steeds gemakkelijk, objecten te vinden, die geschikt zijn. Het is n.l. een algemeen erkende regel, dat werken die, ook al is er geen werkloosheid, toch gebeuren moeten, niet in aanmerking dienen te komen om in werkverschaffing tegen arbeidsvoorwaarden, die afwijken van de gebruikelijke, te worden uitgevoerd.

Wanneer principieel een ander standpunt zou worden ingenomen, werd de gequalificeerde werkverschaffing *regel* en het gewone werk *aanvulling*. Het moet dus juist andersom, ook al, omdat anders tallozen, die niet voor hulp ingevolge werkverschaffing of steunregeling in aanmerking komen, b.v. met het oog op leeftijd, gezinsomstandigheden e.d., praktisch voor goed uit de arbeidsmarkt zouden worden gestooten.

Het is niet eenvoudig, in het kort een beeld te geven van de plaats, welke de werkverschaffing bij de werkloozenzorg inneemt, omdat de werken zelf een min of meer eentonige serie zijn van heide-ont-

ginningen, aanleg van wegen, kanalen, slooten, sportvelden, rioleeringen, zwembaden, e.d.

Een beschouwing te geven over het zielkundig voordeel, dat werken heeft boven het ontvangen van steun zonder tegenprestatie, behoeft zeer zeker niet; er moge hier worden volstaan met op te merken, dat in breede kringen, niet het minst bij de arbeiders zelf, een groote drang bestaat om te mogen werken. Arbeidsschuweid als verschijnsel van eenigszins omvangrijke beteekenis, bestaat niet. Vele verhalen welke rond gaan over geweigerden arbeid — „moet „ik voor een paar gulden werken als mijn steun zoo „en zooveel bedraagt” is een opmerking, die nogal eens rondgaat als te zijn heusch waar — vinden ongecontroleerd hun oorsprong achter bittertafel of in treingsprek, om van duimzuigerige kwaadwilligheid maar te zwijgen. Doch dit vergete men niet. Lange, jarenlange werkloosheid — in het Noorden des lands zijn talloze flinke arbeiders, die wel al tien jaar op de hulp van de Overheid zijn aangewezen — deprimeert. Men hoede zich echter voor te sterke critiek, indien men zelf, dag in dag uit, het geluk van den arbeid kent.

Veel wetenswaardigs omtrent de werkverschaffing in de oorlogsjaren 1914—1918 en eenige jaren na deze periode, is neergelegd in de verslagen van het Kon. Nat. Steuncomité, van den Ned. Bond voor Werkverschaffing en in die van den Rijksdienst der Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling. Teneinde niet al te wijdloopig te worden, zal de eerste periode thans niet behandeld worden, doch hier worden stilgestaan bij de Rijksbemoeiingen op dit gebied, welke van begin 1919 dateeren.

Dat in de eerste jaren van de Rijksbemoeiing met de werkverschaffing, het werk nog beperkt kon blijven, blijkt uit de volgende cijfers, welke betrekking hebben op het bedrag der uitbetaalde Rijkssubsidie.

T i j d v a k	1919	1920	1921
1 Nov. 1919—			
31 Aug. 1920	f 177.315,95	f 808.409,40½	—
1 Sept. 1920—			
31 Dec. 1920	„ 14.269,99½	„ 515.008,70½	—
1 Jan. 1921—			
31 Jan. 1921	—	„ 62.036,65½	—
1 Febr. 1921—			
28 Febr. 1921	—	„ 87.319,50½	f 82.571,18
1 Mrt. 1921—			
31 Mrt. 1921	„ 671,66	„ 41.010,38½	„ 195.496,22½
Totaal..	f 192.257,60½	f 1.513.784,66½	f 278.067,40½

Het aantal gemeenten, dat steun ontving van het Departement van Arbeid in het tijdvak van 1 November 1919 tot en met 31 Maart 1920, bedroeg 93, het aantal waterschappen, vereenigingen en particulieren, 22. In de periode van 1 April 1920 tot en met 31 Maart 1921, bedroegen de aantallen achtereenvolgens 115 en 20.

De steun werd op onderscheidene wijzen verleend. In de meeste gevallen werd toegezegd een zeker percentage van het loon, dat aan de tewerkgestelde werklozen werd uitbetaald, varieerende van 10 pCt. tot 90 pCt. dier loonen. Dat laatste percentage werd evenwel slechts in zeer bijzondere gevallen verleend; gewoonlijk bewogen zich de subsidies tusschen 25 en 40 pCt. Soms werd, doch ook weer in uitzonderingsgevallen, een gedeelte van de kosten voor materialen en toezicht vergoed. In andere gevallen weer, werd het verschil in kosten berekend tusschen uitvoering op normale wijze, d.w.z. door geschoolde krachten, en uitvoering door minder geschoolde, en betaalde het Rijk een deel dier extra-kosten. Ook werd een enkele maal renteloze voorschotten verleend ten einde gemeentebesturen in staat te stellen, gronden voor ontginning aan te koop.

Bij de beoordeeling van elke aanvraag werd steeds met een aantal factoren rekening gehouden, o.m. met omvang en aard der werkloosheid, de financiële posi-

tie der gemeente, de kosten der werken, de hoogte der loonen, de beroepen der werklozen die geplaatst werden, meer of mindere noodzakelijkheid van het werk, enz.

In deze jaren konden alle aanvragen om subsidie nog behandeld worden in een commissie, waarvan wijlen Mr. Th. Heemskerk voorzitter was.

Aantal tewerkgestelden. Het gemiddelde aantal tewerkgestelden bij de verschillende werkverschaffingen bedroeg in het tijdvak 1919—1920 6000; in het tijdvak 1920—1921 7000.

Uitgaven. Uit de verstrekte gegevens was niet altijd met zekerheid op te maken, hoeveel de uitgaven, gesplitst naar loonen en andere kosten, bij de verschillende werkgelegenheden bedroegen. Een zoo nauwkeurig mogelijke schatting inzake de loonen geeft aan, dat betaald is (voor een deel der gemeenten is in de volgende cijfers ook begrepen een post voor materialen):

Tijdvak 1919—1920: f 3.400.000; tijdvak 1920—1921: f 3.600.000.

Wij willen nu eenige perioden overslaan en eens rond zien in de jaren 1926—1929.

Op de begroting van het Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw was ten behoeve van de werkverschaffing voor het jaar 1927 f 4.000.000, voor 1928 f 3.750.000 en voor 1929 f 3.750.000 uitgetrokken. De redactie van den post was in den loop der tijden een weinig gewijzigd en luidde in de genoemde jaren: „Subsidiën en kosten „in verband met bestrijding van buitengewone werk-„loosheid; voorschotten op subsidiën en andere voor-„schotten.”

De steun dien het Rijk aan een aantal gemeentebesturen verleende, bestond ook toen nog in het algemeen uit een bijdrage in de aan de tewerkgestelde werklozen betaalde arbeidsloonen. De grootte van het subsidiepercentage werd vastgesteld in verband o.a. met den financiële toestand der aanvragende gemeente, den omvang der werkloosheid en den aard der uit te voeren werken.

Het gemiddeld aantal tewerkgestelden bij de van Rijkswegen gesubsidiëerde werkverschaffingen bedroeg:

in het tijdvak 1926—1927 pl.m. 3900 arbeiders;
in het tijdvak 1927—1928 pl.m. 3200 arbeiders, en
in het tijdvak 1928—1929 pl.m. 2600 arbeiders.

Door de gemeentebesturen (in de hieronder vermelde cijfers zijn niet begrepen de uitgaven die andere organen deden), welke voor de werkverschaffingen van het Rijk subsidie ontvingen, was uitbetaald:

in het tijdvak 1926—1927:	
aan arbeidsloonen	f 2.814.400
aan andere kosten	„ 511.500
	Totaal.... f 3.325.900
in het tijdvak 1927—1928:	
aan arbeidsloonen	f 2.265.500
aan andere kosten	„ 600.000
	Totaal.... f 2.865.500
in het tijdvak 1928—1929:	
aan arbeidsloonen	f 1.582.000
aan andere kosten	„ 659.500
	Totaal.... f 2.241.500

In het volgende artikel zal worden stilgestaan bij de beteekenis van de semi-officiële Ontginningsmaatschappijen ten opzichte van de werkverschaffing.

MEYER DE VRIES.

DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN CHINA

1929—1933.

Het jaarverslag van de Bank van China en het rapport Salter, opgenomen als bijlage van „The Economist” van 19 Mei 1934, verschaffen ons materiaal over de „depressie”, die China sedert 1931 heeft getroffen. Wij moeten het geboden materiaal met voorzichtigheid verwerken, omdat de volgende moeilijkheden bestaan, die men vaak over het hoofd ziet en ook in beide rapporten niet geheel tot hun recht komen.

1) Voldoende statistieken ontbreken. 2) Het land omvat een half werelddeel, uiteenvallend in onderscheiden economische gebieden. 3) Slechts de kuststrook en daarmee gemakkelijk verbonden gebieden, ondervinden den weerslag van de depressie in het buitenland. 4) De verhooging van in- en uitvoerrechten in 1931, maken de statistieken moeilijk vergelijkbaar. 5) Burgeroorlogen, de onofficiële oorlog met en de boycot tegen Japan, zijn factoren welke gevolgen wij niet precies kunnen beoordeelen. 6) Het verlies van Mandsjoerije medio 1932, dat met $\frac{1}{10}$ der bevolking voor ongeveer $\frac{1}{6}$ in den invoer, voor 35 pCt. in den uitvoer deelnam, bemoeilijkt de vergelijkbaarheid der statistieken, en belet een juiste kijk op de oogenschijnlijk grondig veranderde betalingsbalans. Sterk verhoogde belastingen, die bijv. op grond verduubeld heeten, benadeelen de welvaart. De Bank van China geeft een statistiekje voor een eigenaar in Kiangsu (aan de kust), waarbij de inkomsten bruto met 18 pCt. afnamen van 1931/'33; de belasting, die in 1931 ongeveer $14\frac{1}{2}$ pCt. bedroeg, is nu, ruim verduubeld, ruim 36 pCt. van het bruto inkomen.

I. Een denkbeeld van de depressie in de kuststreek geven de volgende cijfers:

	Index-basis 1926, gemeten in zilver.				
	1927	1929	1930	1931	Sept. 1933
Granen Shanghai	101	97	110	94	62
Voedingsmiddelen N.-China	107	116	119	114	85
Textiel Shanghai	101	102	105	119	84
„ N.-China	100	106	104	117	99

- Men ziet, hoe Shanghai met de beste binnen- en buitenlandsche verbindingen, meer getroffen schijnt dan N.-China, dat voldoende verbindingen heeft. Shanghai is tevens centrum der textiel-industrie. Maar men mag niet vergeten, dat de grondstof, katoen, tusschen Maart 1931 en 1933 met niet minder dan 40 pCt. in goud daalde, maar ook in zilver (daar goud, na zijn stijging tot Febr. 1931, sedert tegenover zilver vrij stabiel bleef ¹⁾) Het indexcijfer voor textiel, is dus op zichzelf geen overtuigend bewijs van industriële depressie.

II. Agrarische productie.

Hier is de depressie niet te ontkennen. China is een importland voor granen (tarwe, rijst etc.), zoodat overproductie elders, den import moet versterken. Tusschen 1928/'33 steeg de import van rijst van 98 tot 153 mill. Dollar; die van tarwe plus meel, van 52 tot 117 mill. Dollar. Bij een bevolking van 400 mill. zielen, blijft dit een gering bedrag, en betreft dan ook de kuststrook. Ter vergelijking met de goudwereld kunnen wij den prijs van La Plata nemen (hoewel in China tegenwoordig in hoofdzaak Australische geïmporteerd wordt, bezit ik daarover geen gegevens). Wij beginnen bij 1929, toen zilver en goud normale pariteit hadden bereikt.

	Graanprijs 1929—1933, basis 1929.			
	1929	1930	1931	Sept. 1933
in goud:				
La Plata Rotterdam	100	81	38	27
in zilver:				
La Plata Rotterdam	100	112	70	56
Granen Shanghai	100	113	97	63

De hoogere prijs van granen te Shanghai in 1931 is vermoedelijk nog beïnvloed door de tot Sept. in goud berekende vrachtprijzen, terwijl goud op 200

¹⁾ Het jaargemiddelde daalde in China 20 pCt.

pCt. stond.¹⁾ Zoowel 1930, met abnormaal hoogen prijs, als 1933 met abnormaal lagen prijs, houden verband met den wereldmarktprijs voor graan, zoodat de agrarische depressie, die ook voor katoen en tabak merkbaar is, rechtstreeksch gevolg is van de depressie in het buitenland. Een prijsverbetering aldaar, zal met verdubbelde kracht in China werken, dat toch ongetwijfeld dubbel zoo goed af is, als de goudwereld. Het agrarisch herstel in China, zal onmiddellijk en snel kunnen zijn.

III. Industriële productie.

De verhooging der invoerrechten begin 1931 hield geen direct verband met de depressie. Zij werd na meer dan twintig jaar strijd tegen de ongelijke verdragen, in dat jaar doorgevoerd. Zij leidde tot de snelle industriële ontwikkeling, en merkbare overproductie, op het oogenblik, dat de agrarische depressie in het buitenland de Chinese kust bereikte. De lucifersproductie steeg van 1929/'32 van 600.000 kisten op 730.000, de invoer daalde tot 50.000. Een prijsval volgde van 20 pCt. voor superieur, van 40 pCt. voor inferieur. Het aantal spindles der katoenindustrie steeg van 1931 tot Maart 1933 met 10 pCt. tot 5 mill., waarbij de prijs van garen met 15 pCt. viel, maar de val van de grondstof met 20 pCt. mag niet over het hoofd worden gezien. De gloeilampenproductie, met een geschat verbruik van 17 mill. stuks, bereikte 20 mill., terwijl bovendien uit Japan 7 mill. stuks werden ingevoerd. Meelfabrieken worden tot diep in het binnenland opgericht, maar die aan de kust bereikten het verzadigingspunt. Overproductie bracht in veel industrieën de jonge zwakke ondernemingen tot stilstand. De zijdecultuur en industrie leed onder de kunstzijde, de uitvoer daalde van 1928/'33 van 282 tot 93 mill. Dollar. De algemeene industrialisatie had grooten invloed op de vermindering van importen van eindproducten, maar ook op in- en uitvoer van grondstoffen. De cultuur van tabak steeg van 1932/'33 met 25 pCt., die van katoen 1931/'33 met 50 pCt. Voor suiker zijn slechts de sterk verminderde importen bekend, maar neemt men nog 100 pCt. smokkel aan.

IV. In- en uitvoer van China in mill. zilveren Dollars en in pCt. van import 1929.

	1928	%	1929	%	1931	%	1932	%	1933	%
invoer ..	1794	91	1970	100	2233	113	1633	82	1345	68
uitvoer ..	1345	68	1580	80	1414	71	770	39	612	31
inv. saldo	449	23	390	20	819	42	863	43	733	37

De Bank van China rekent bij in- en uitvoer na 1931 met 10 pCt. smokkel. Mede rekening houdend met het wegvallen van Mandsjoerije, mogen wij voor het jaar 1933 den invoer schatten op 1700 en den uitvoer op 1000 mill. Dollar, wat bij 1928 geen slecht figuur maakt. Het zou onjuist zijn om bijv. den import met 1931 te vergelijken, toen de nog starre goudprijzen, den zilverprijs van import sterk deden stijgen. Ondanks de correctie van Pond en Dollar, zijn deze tegenover zilver nog te hoog, wat, met de invoerrechten, veel importgoederen nog te duur houdt. De „structuurverandering”, die China daardoor ondergaat, deed den import dalen bijv. van 1928/'33 voor ruwe katoen van 280 op 98 mill. Dollar (zelfs in 1931 was hij 281 mill. Dollar), van tabak van 93 op 30 mill., van katoentextiel van 284 op 69 mill. Dollar, alles gedekt door grooter katoen-, tabak- en textielproductie in het binnenland.

¹⁾ Lang was Amerika hoofdleverancier voor tarwe en meel, zoodat de hooge prijs in 1931 te Shanghai ook verband kan houden met de Hooverpolitiek in U.S.A. Na 1931 krijgen wij den invloed van de graan-autarkie in Europa, waardoor voor het overtollig graan der exportlanden nieuwe markten gevonden moesten worden, o.a. ook in China, door sterk verlaagde prijzen. Australië, welks Pond Sterling reeds eind 1931 tot pl.m. 50 pCt. gecorrigeerd was, wist dezen lagen graanprijs nog rendabel te maken. Ook de prijs van rijst viel van 1931/'33 tot 55 pCt.

Onmiddellijk daalde de uitvoer na 1929 (hij was in 1930 zelfs iets lager dan in 1931), een bewijs, dat de door depressie getroffen goudwereld de overigens goedkope Chinese producten niet koopen kon, in het bijzonder de grondstoffen. Toch steeg de uitvoer van textiel 1928/'32 van 96 op 141 mill. Dollar. Van 1932/'33 daalde de uitvoer van ruwe zijde, ruwe katoen, zijden goederen en enkele kleinere posten, maar vooral, door het wegvallen van Mandsjoerije, die van olienooten, zaden, granen, veekeuken, boonen en erwten, tot een totaal bedrag van 180 mill. Dollar, of 46 pCt. van dat van het vorig jaar. De uitvoer steeg, ondanks het verlies van Mandsjoerije, voor: eieren en producten, katoengaren, metalen en mineralen, huiden en pelzen, katoenen goederen, wol en enkele kleinere posten, met 50 mill. Dollar, of 26 pCt. Bij zulk een nauwkeuriger ontleding blijkt, dat er een sterke vermeerdering van export is voor den romp van China, zoodat de economische klap, die China tengevolge van de werelddepressie in zijn export trof, van voorbijgaanden aard schijnt.

V. Goud- en zilverbeweging.

De totaalgoudexport, die in 1931 aanving, wordt, inbegrepen belangrijke smokkel, netto geschat op 300 mill. Dollar. In afwijking van anderen meen ik hierin geen „nood” te zien, als gevolg van de betalingsbalans, maar vermoed eerder winstverkoop, sedert het goud in Febr. 1931 zijn hoogen stand bereikte. Indien de opbrengst gerepatriëerd is, kan dit op die balans gunstig gewerkt hebben, hoewel wij van die betalingsbalans te weinig afweten. Evenmin is daardoor met zekerheid te zeggen, of het verlies van Mandsjoerije werkelijk een gat in de betalingsbalans van overig China geslagen heeft. Deze zich snel ontwikkelende provincie stond voor een groot deel buiten het economisch leven van overig China, al verscheen zij in de statistieken. Het is daarom mogelijk, dat de sterke netto-invoer van zilver in vroeger jaren, direct of indirect verband hield met de metaalbehoefte dier snel wassende provincie. De netto-totaal invoer van zilver bedroeg van 1901/'31 1 milliard Dollar, waarvan in 1928/'30 gemiddeld 140 mill. Dollar. In 1931 gedaald, veranderde dit in een uitvoersaldo van 11 mill. Dollar in 1932, 14 mill. Dollar in 1933. De Bank van China meldt, dat in het halfjaar vóór de Wereldconferentie, toen de zilverprijs van 16½ tot 20½ d. steeg, een netto-uitvoer van 34 mill. Dollar plaats vond, daarna, toen zilver wat zakte, de netto-invoer in het 2e halfjaar 20 mill. Dollar was. Dit maakt waarschijnlijk, dat de schommelingen in de netto-in- en -uitvoeren van zilver, behalve met het wegvallen van Mandsjoerije, mede sterk verband houden met speculatie in zilver tegen Ponden, nadat het zilver tegen goudpond in 1931 zelfs beneden 13 d. gedaald was en daarna tegenover Ponden sterk schommelde. Er is dus geen reden voor blijvend pessimisme en ook de groote beduchtheid ten aanzien van de Amerikaansche zilverpolitiek, die van zekere zijde nogal wordt aangewakkerd, houdt weinig rekening met de werkelijkheid, nl. dat er heel wat méér moet gebeuren, wil men zilver uit zijn baan drijven.

VI. Zilvervoorraden.

Met statistieken in de hand, is er op papier een paniekstemming ontstaan, nu de zilvervoorraad in Shanghai van Dec. 1930/'33 van 275 op 503 mill. Dollar steeg. Men spreekt al van „drainage” van het binnenland, „zilverdeflatie” als oorzaak der depressie, en vanzelf gaan er al stemmen op voor bewuste inflatie, zelfs voor „muntcorrectie”. Waar de bankbiljettenomloop in dienzelfden tijd met 103 mill. tot 353 mill. Dollar steeg, verminderde de geldomloop met 125 mill. Dollar. De agrarische depressie, de verhoogde belastingen, die nu in het nabije Nanking „gespendeerd” worden, maar vooral de groote onrust in het binnenland, zouden een belangrijker daling hebben kunnen doen verwachten. In elk geval is het

volkomen ongegrond om, zooals de heer Salter doet, den economischen omslag te verklaren uit een „zilverinflatie” tot 1931 (ten onrechte afgeleid uit de depreciatie tegenover goud, of zelfs tijdelijk van 1926—1931 tegenover goederen) en een „zilverdeflatie” uit de „appreciatie” tegenover gecorrigeerden Dollar en Ponden, daarna, daar de bovenstaande verklaring eenvoudiger is.

VII. Slot.

Beide rapporten bevatten overigens nog tal van gegevens over de pogingen om China weer omhoog te stuwen, in het bijzonder schijnt de coöperatie snel voortgang te maken. Op bovenstaande gronden mag worden aangenomen, dat de „depressie” in China niet mag worden overdreven, en dat er reeds elementen aanwezig zijn, die aantoonen, dat men op den weg is naar herstel.

VAN ES.

DE STERFTE-TAFELS 1921—1930.

Men schrijft ons:

Verschenen zijn de sterfte-tafels, welke zijn afgeleid uit de uitkomsten van de einde-1930 gehouden volksstelling. Men heeft thans de beschikking over vergelijkbaar materiaal gedurende een tijdvak van 50 jaren. De eerste sterfte-tafels hadden betrekking op de jaren 1870—1879.

Uit de zeer uitgebreide stof kan men drieërlei bijzonderheden putten, n.l. de sterfte-kansen; de gegevens inzake den gemiddelden levensduur; cijfers inzake het gemiddeld aantal levenden, dat telkens uit 100.000 geboorten is overgebleven.

In de eerste plaats de sterfte-kansen, afzonderlijk voor mannen en vrouwen. Hieruit blijkt van een sterke verbetering der levenskansen. Beide geslachten hebben daarvan geprofiteerd, in het eene geval meer dan in het andere. Ziet men in dit verband eerst naar de sterftecijfers volgens den leeftijd, berekend per 1000 levenden, dan blijkt, dat sedert 1875—1884 het aantal sterfgevallen van pasgeborenen, d.z. de kinderen jonger dan 1 jaar, daalde voor de jongens van 238.1 tot 58.5 en voor de meisjes van 193.3 tot 44.9 in de jaren 1931/32. De 1—4-jarigen vertoonen een daling van 29.9 en 29.2 tot 5.5 en 4.7. Ook de andere leeftijden geven een krachtige inzinking te zien. Het algemeen sterftecijfer daalde van 24.49 in 1870—1879 tot 9.63 in 1931 en 8.99 in 1932. Het kon dan ook niet anders, of dit moest zijn weerslag vinden in een verbetering der sterfte-kansen, gelijk dan ook hieronder blijkt.

De sterfte onder de mannen is, hoewel in veel mindere mate dan vroeger, nog steeds hoger dan die der vrouwen.¹⁾

Over de geheele linie, in het eene geval meer dan

¹⁾ Het sterfte-cijfer van beide geslachten afzonderlijk, dat in 1870—1879 resp. gemiddeld 25.28 en 23.57 bedroeg, gevende een verschil van 1.71, was in 1932 gedaald tot resp. 9.07 en 8.92, een verschil van derhalve van niet meer dan 0.15 per 1000. De sterfte der mannen verminderde in dezen tijd met 64.13 pCt., die van de vrouwen met iets minder, n.l. 62.11 pCt.

in het andere, zijn de sterfte-kansen verbeterd. Voor de pasgeborenen, kinderen beneden 1 jaar, zijn zij ingezakt tot 29.44 en 26.85 pCt. van het gemiddelde in de jaren 1870—1879; bij de 5-jarigen bedraagt dit percentage 20.39 en 18.23.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de sterfte-kansen der mannen niet op alle leeftijden hooger zijn dan die der vrouwen zijn. Zoo zijn de gemiddelden van de vrouwen van 30, 40 en 50 jaren hooger dan die van de mannen van denzelfden leeftijd. Vroeger was dit doorgaans ook het geval bij de meisjes van 10 jaren, doch niet bij de vrouwen van 50 jaar. Gaat men nu voor beide geslachten de afzonderlijke leeftijden na, dan blijkt, dat de sterfte-kansen van de jongens in de afgelopen periode tot en met het 12e (1910—1920: 8ste) jaar hooger, van het 13e tot 17e jaar (1910—1920: 8ste—17e) lager zijn dan die van de meisjes. Vervolgens geven de mannen tot en met het 24e (26e) jaar weer ongunstiger cijfers en in de periode, welke daarna tot het 51e (43e) jaar volgt, zijn de rollen omgekeerd. Nadien blijven de sterfte-kansen van de mannen hooger.

Na een dieptepunt op het 10e jaar, is de sterfte-kans van de mannen op het 20ste levensjaar gestegen tot een peil, gelegen boven dat van het 30ste. Deze onregelmatigheid ziet men bij de vrouwen niet. De jongens bereiken, evenals in de vorige periode, op het 12e jaar met 0.00124 (1910—1920: 0.00185), het dieptepunt. Het gunstigste gemiddelde voor de meisjes, 0.00109 op 11-jarigen leeftijd, blijft ditmaal beneden dat van de jongens; in het vorige tijdvak werd het optimum voor de meisjes eveneens op den leeftijd van 11 jaren gevonden, doch het was toen hooger dan de gunstigste sterftekans der jongens.

Op bijna alle leeftijden zijn de uitkomsten voor beide geslachten beter dan in voorafgaande perioden. In het bijzonder verdienen de aandacht de sterfte-kansen der vijf eerste levensjaren. In 1870—1879 bedroeg het gemiddelde daarvan voor de jongens 0.07038 en voor de meisjes 0.06326, gevende een verschil van 0.00712, thans vindt men resp. 0.01869 en 0.01502, een verschil derhalve van niet meer dan 0.07038 en voor de meisjes 0.06326, gevende een verschil in dezen tijd dus met 0.05169 (73.45 pCt.) en van de meisjes met 0.04824 (76.26 pCt.). De verbetering is het sterkst voor de kinderen beneden 1 jaar, n.l. voor de jongens 0.15629 en voor de meisjes 0.13791.

De verhouding tusschen de sterfte-kansen van jongens en meisjes gedurende de eerste vier levensjaren heeft zich belangrijk in het voordeel van de meisjes veranderd. Uitgedrukt in procenten van de sterfte-kansen van de jongens, vindt men voor de meisjes de volgende verhoudingen:

Leeftijd in jaren	Verhouding 1921—'30	Verhouding 1910—'20	Leeftijd in jaren	Verhouding 1921—'30	Verhouding 1910—'20
0	77.6	81.1	2	85.3	93.3
1	88.5	95.5	3	84.2	92.1

Een zeer gevaarlijke periode blijft nog steeds de eerste maand na de geboorte. De sterfte-kansen bedroegen voor de jongens 0.02439 en voor de meisjes 0.01847 tegen 0.02684 en 0.02018 in 1910—1920:

Sterfte-kansen.

Leeftijd in jaren	M a n n e n				M a n n e n			
	1870/79	1890,99	1910,20	1921,30	1870/79	1890,99	1910,20	1921,30
0	0.22117	0.14046	0.10184	0.06528	0.18853	0.11769	0.08256	0.05062
5	0.01206	0.00496	0.00414	0.00246	0.01146	0.00463	0.00382	0.00209
10	0.00494	0.00226	0.00200	0.00131	0.00517	0.00228	0.00205	0.00120
20	0.00950	0.00507	0.00466	0.00280	0.00684	0.00384	0.00381	0.00261
30	0.00870	0.00475	0.00463	0.00276	0.01004	0.00517	0.00514	0.00319
40	0.01109	0.00679	0.00574	0.00380	0.01254	0.00710	0.00646	0.00471
50	0.01720	0.01177	0.01009	0.00774	0.01368	0.01009	0.00898	0.00796
60	0.03209	0.02429	0.02266	0.01912	0.02613	0.02075	0.01910	0.01760
70	0.06843	0.05743	0.05442	0.04932	0.06227	0.05174	0.04843	0.04619
80	0.1481	0.1370	0.1336	0.1273	0.1452	0.1278	0.1233	0.1180
90	0.302	0.29	0.29	0.2762	0.288	0.27	0.26	0.2543

De sterfte-tafels van de belangrijkste gemeenten hebben ditmaal niet meer betrekking op de gemeenten met meer dan 20.000 inwoners, doch men heeft zich bepaald tot die gemeenten, waarvan het aantal inwoners op 31 December 1920 meer dan 100.000 bedroeg. Dit waren Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. De sterfte-kansen in deze vier gemeenten wijken in verschillende opzichten af van die, welke voor het geheele Rijk berekend werden.¹⁾ Voor de vijf eerste levensjaren vinden wij als gemiddelde van de sterfte-kansen resp. 0.01447 en 0.01177, hetgeen 0.00422 en 0.00325 lager is dan het Rijkscijfer, terwijl in deze gevallen het verschil tusschen de sterfte-kansen van jongens en meisjes 0.00270 bedraagt en dus eveneens lager is dan dat voor het geheele Rijk.

Vergelijkt men de gegevens omtrent Nederland met de laatst bekende uit Duitschland (1924—1926), Denemarken (1921—1925), Noorwegen (1912—1921) en Zweden (1926—1930), dan blijken deze in het algemeen niet zoo gunstig te zijn als de Nederlandsche. Alleen vertoonen in Noorwegen en Zweden de hogere leeftijden vaak betere cijfers. Bepaald ongunstig steken hierbij af de Fransche (1920—1923) en Italiaansche (1921—1922). Zoo bedroegen in Frankrijk de sterfte-kansen voor de 20-jarigen reeds 0.00639 en 0.00519; voor 40-jarigen 0.00898 en 0.00674; 0.01430 en 0.01037 voor 50-jarigen. De sterfte-kansen zijn voor de mannen veel ongunstiger dan voor de vrouwen. Op de jeugdige leeftijden zijn de Italiaansche cijfers het slechtst: men vindt hier voor de pasgeborenen een sterfte-kans van 0.13563 en 0.12128 tegen 0.10823 en 0.08821 in Frankrijk.

Een tweede zeer belangrijk gegeven is het materiaal inzake den gemiddelden levensduur. Deze cijfers spelen bij verschillende schrijvers bij hun schattingen omtrent de toekomstige bevolking van Nederland een groote rol.²⁾ Het cijfer van den gemiddelden levensduur, — het is misschien overbodig dit te zeggen — mist natuurlijk voor den individu waarde.

Uit den volgenden staat blijkt van de verbetering van de levenskansen, van het aantal jaren, dat in

¹⁾ Voor de mannen zijn zij tot en met het 43e jaar, behoudens een enkele uitzondering, gunstiger en na dezen leeftijd, eveneens met dezelfde beperking, hooger en dus minder gunstig dan die voor het geheele Rijk. De sterfte-kansen van de vrouwen in de grootste gemeenten zijn over het geheel beter dan het Rijks-gemiddelde.

²⁾ Zoo achtte het laatst Ir. P. Bakker Schut in zijn studie over de bevolkingsbeweging in Nederland en in het bijzonder te 's-Gravenhage een maximalen levensduur voor het Nederlandsche volk van gemiddeld 61 jaren niet onmogelijk. Hiermede is, blijkens het onderstaande, niet ver misgetast. In de toekomst ligt het antwoord op de vraag, of, en hoever deze verlenging van den gemiddelden levensduur nog voortgang zal hebben. Toen in 1927 de resultaten van de in 1925 in Duitschland gehouden volkstelling gepubliceerd werden, maakte het Statistische Reichsamt eveneens van dit criterium gebruik bij zijn berekeningen omtrent de te verwachten toeneming van de bevolking in een aantal landen, w.o. Nederland.

een bepaalde periode een persoon van zekeren leeftijd gemiddeld nog te leven had.

Gemiddelde levensduur.

Leeftijd in jaren	1870/79	1890/99	1910,20	1921/30	1870,79	1890/99	1910,20	1921/30
0....	38.4	46.2	55.1	61.9	40.7	49.0	57.1	63.5
5....	50.9	55.5	59.5	63.1	51.6	56.8	60.2	63.4
10....	48.0	51.7	55.4	58.7	48.7	53.0	56.0	58.9
20....	40.3	43.4	46.7	49.7	41.2	44.8	47.5	49.8
30....	33.7	35.9	38.8	41.0	34.3	37.1	39.5	41.1
40....	26.5	28.1	30.5	32.1	27.9	29.7	31.4	32.5
50....	19.6	20.7	22.4	23.5	21.0	22.2	23.4	24.1
60....	13.3	14.0	15.1	15.9	14.1	15.0	15.9	16.4
70....	8.2	8.6	9.1	9.6	8.4	9.0	9.6	10.0
80....	4.6	4.7	5.0	5.2	4.7	5.0	5.3	5.5
90....	1.9	2.1	2.3	2.7	1.9	2.4	2.6	2.9

De gemiddelde levensduur van een pasgeboren jongen is derhalve sedert 1870—1879 met 23.5 en voor een pasgeboren meisje met 22.8 jaren gestegen. En, zelfs, wanneer men naar het einde van de vorige eeuw teruggaat, is de verbetering niet onaanzienlijk, nl. voor de jongens met 15.7 en voor de meisjes met 14.5 jaren. Al zijn de gemiddelde levenskansen van de meisjes en vrouwen hooger te waardeeren, de gemiddelde levensduur van de jongens en van de mannen verbeterde krachtiger.

Sedert 1870—1879 ziet men telkens hogere gemiddelden en steeds, doch in het afgelopen tijdvak het meest, gaven de pasgeborenen de grootste stijging te zien. Voor de jongens beneden 1 jaar bedroeg deze ditmaal 6.8 en voor de meisjes van dien leeftijd 6.4 jaren. De cijfers uit de jaren 1910—1920, en dit geldt in mindere of meerder mate voor alle leeftijden, hebben onder den invloed van de groote sterfte aan griep in 1918 gestaan. De stijging bedroeg toen, in vergelijking met de daaraan voorafgaande periode bij de 0-jarigen resp. 4.1 en 3.7 jaren. De gemiddelde levensduur van de kinderen van 1 jaar bedraagt thans 65.3 en 65.8 jaren, of wel 5 en 4.7 jaren langer dan van een pasgeborene.

De verlenging van den levensduur heeft zich nimmer tot de eerste levensjaren bepaald, al worden met het klimmen van de jaren de verschillen natuurlijk kleiner. Sedert 1870—1879 steeg de gemiddelde levensduur van de 5-jarigen resp. met 12.2 en 11.8 jaren; van de 10-jarigen met 10.7 en 10.2 jaren. Het gemiddeld aantal jaren, dat een man of een vrouw van 50 jaren nog te leven had, steeg sedert 1870—1879 nog met 3.9 en 3.1 jaren.

In het verleden is dus de gemiddelde levensduur tijdens de eerste levensjaren soms vrij krachtig gestegen. Is eenmaal op zekeren leeftijd het maximum bereikt, dan neemt het cijfer geleidelijk af, belandt het weer op het peil van de(n) pasgeborene om daarna verder in te zinken. In 1870—1879 bedraagt de gemiddelde levensduur van een pasgeboren jongen en meisje 38.4 en 40.7 jaren. Het hoogste gemiddelde voor beide geslachten vond men toen op het

Gemiddeld aantal overlevenden

Leeftijd in jaren	M a n n e n				V r o u w e n			
	1870/79	1890/99	1910/20	1921/30	1870/79	1890/99	1910/20	1921/30
0	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
5	68.128	75.991	85.190	90.860	71.208	78.846	87.273	92.633
10	65.363	74.334	83.940	90.006	68.420	77.157	86.066	91.906
20	61.996	71.747	81.649	88.425	64.721	74.364	83.578	90.339
30	56.616	67.354	77.920	85.912	59.570	70.403	79.948	87.800
40	51.498	62.726	74.143	83.219	53.051	65.012	75.561	84.506
50	44.943	56.276	68.891	78.965	46.792	59.055	70.212	79.731
60	35.705	46.368	59.256	69.976	39.053	50.675	61.756	71.025
70	22.374	30.519	41.740	51.512	26.033	35.467	45.344	53.446
80	7.620	11.303	17.203	22.770	9.260	14.288	20.084	24.779
90	668	1.135	1.909	2.822	911	1.684	2.699	3.630

4e jaar, nl. 51.2 en 51.9 jaren. Er bestond toen dus een, aanzienlijk, verschil van 12.8 en 11.2 jaren. Bij elke volgende periode van 10 jaren is dit kleiner. In 1900—1909 geven de kinderen van 3 jaren met een levensduur van onderscheidenlijk 59.3 en 60.6 jaren een verschil van slechts 8.3 en 7.2 jaren met een pasgeborene. In 1910—1920 was dit ingekrompen tot 6.0 en 4.7 jaren, terwijl blijkens de meest recente gegevens een 3-jarige jongen een meerderen levensduur van slechts 2.7 jaren en het meisje van 1 jaar een langeren levensduur van 2.3 jaren heeft dan een pasgeborene.

Verder was in 1870—1879 de gemiddelde levensduur van de mannen van 24 jaren (37.8) en van de vrouwen van 21 jaren (40.5) weer ongeveer gelijk aan dien van een pasgeborene. In de volgende perioden valt het moment, waarop de levensduur van een ouderen dien van een pasgeborene weer kruist, steeds vroeger. In 1910—1920 lag dit bij de jongens van 10 jaren (54.8) en bij de meisjes van 9 jaren (57.6), terwijl het thans gelegen is bij de jongens op het 7e (61.4) en bij de meisjes op het 5e jaar (63.4).

Raadpleegt men ook hier een aantal buitenlandse cijfers, dan blijkt Nederland thans met Denemarken en Zweden, — resp. 60.3 en 61.9; 61.19 en 63.33 —, bovenaan te staan. Deze gegevens dateeren uit de jaren 1921—1925 en 1926—1930. Nadien komt een groep, waarin Duitsland (1924—1926) met 55.97 en 58.82; Noorwegen (1911/12—1920/21) met 55.62 en 58.71. Na het 50e jaar zijn de gemiddelden van Noorwegen met die van Zweden het hoogst. Verder kan men tot deze groep rekenen de gemiddelden van Zwitserland (1920—1921) nl. 54.48 en 57.50 en van Engeland en Wales (1921) resp. 55.5 en 57.50, hoewel de gemiddelden voor het geheele Vereenigd Koninkrijk lager zijn. Het laagst waren de cijfers van Frankrijk (1920—1923) 52.19 en 55.87 en van Italië (1921—1922) met 49.25 en 50.75.

Tenslotte de z.g. Absterbe-Ordnung, waarmede wordt aangegeven het gemiddeld aantal levenden, dat op verschillende leeftijden uit 100.000 geboorten is overgebleven. Ook hier ziet men, blijkens de nevenstaande tabel, groote veranderingen.

In vergelijking met voorafgaande perioden worden op de verschillende leeftijden per 100.000 gemiddeld steeds meer levenden aangetroffen. Behou-overlevenden onder de vrouwen hoger blijft. Wel is, behalve bij de 5-jarigen, wanneer men met behulp van bovenstaand staatje het gemiddeld aantal overlevende vrouwen op 1000 mannen berekent, het aantal mannen relatief vermeerderd. In 1870—1879 telt men op 1000 overgebleven jongens van 10 jaar gemiddeld 1047 meisjes, ditmaal bedraagt dit verhoudingscijfer 1021. Bij de 30-jarigen zakte het in van 1052 tot 1022; bij de 70-jarigen van 1164 tot 1037 en bij de 80-jarigen van 1215 tot 1088, terwijl bij de oudsten het verschil weer minder groot was, nl. 1364 en 1286.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER MAART 1934.

Algemeen.

In de maand Maart bedroeg de opbrengst der Landsmiddelen in totaal f 28.7 millioen tegenover f 30.— millioen in dezelfde maand van het vorige jaar. Hierdoor werd de totaal-middelenopbrengst over het eerste kwartaal van 1934 f 89.— millioen, tegenover f 88.5 millioen in de eerste drie maanden van 1933.

De opbrengst der verschillende hoofdgroepen van middelen in vergelijking met de ramingen, bedroeg in millioenen gulden onderscheidenlijk:

	1/12		Maart		3/12		Eerste 3 mnd. van			
	ram.	1934	1933	1932	1931	1934	1934	1933	1932	1931
Belasting.	20.3	15.5	16.1	15.5	15.7	61.—	44.5	45.3	47.3	53.7
Monopol.	3.6	3.5	3.6	4.3	5.1	10.8	9.7	10.4	13.2	15.3
Producten	3.—	2.4	2.2	2.9	4.7	9.—	9.—	6.—	6.8	12.4
Bedrijven	6.5	5.—	5.9	6.9	8.8	19.4	18.6	19.9	24.9	27.5
Div. middel.	2.8	2.3	2.2	2.4	2.6	8.3	7.2	6.9	8.3	9.3
Totaal.	36.2	28.7	30.—	32.—	36.9	108.5	89.—	88.5	100.5	118.2

Ter toelichting van de verschillen moge het navolgende dienen.

Belastingen.

A. Niet-kohierbelastingen.

Met uitzondering van de uitvoerrechten brachten de voornaamste belastingen van deze groep in de verslagmaand alle minder op dan in de overeenkomstige maand van het vorige jaar.

Opbrengst in millioenen gulden

Omschrijving	Mrt.		Eerste 3 mnd.		Tariefwijzigingen
	'34	'33	'34	'33	
Invoerrechten	3.9	4.1	10.9	12.—	11.2 20 opc. vanaf 1-1-'32 50 id. 15-6-'32 Nieuwe tariefwet vanaf 10 Jan. '34 met 50 opc.
Uitvoerrechten	0.35	0.24	0.80	0.55	0.84
Acc. op petroleum	0.7	0.8	2.8	2.5	2.6
Accijns op benzine	1.3	1.4	3.8	3.9	5.3 20 opc. v. 1-1-'32 33 1/3 id. 16-3-'32
Accijns op lucifers	0.2	0.3	0.7	0.9	1.7
Accijns op tabak	0.6	0.9	2.0	2.6	0.02 vanaf 16 Dec. '32 20 % v. d. kleinhandelsprijs
Accijns op suiker	0.5	—	1.6	—	— Vanaf 1 Jan. '34 f 2.— p. 100 K.G.
Zegelrecht	0.8	0.8	2.0	2.1	2.—
Totaal	8.4	8.5	24.6	24.6	23.7

Dat ondanks de op 10 Januari jl. in werking getreden nieuwe tariefwet de opbrengst der invoerrechten in het eerste kwartaal achterbleef bij die van dezelfde periode in het vorige jaar, hangt samen met de belangrijke vermindering van den totalen invoer, welke moge blijken uit onderstaand overzicht.

Tijdvak	Invoer	
	Gewicht in 1000 tonnen	Waarde in mill. gulden
Eerste drie maanden '31	682	155
Idem '32	502	118
Idem '33	479	82
Idem '34	341	62

B. Kohierbelastingen.

De kohierbelastingen bleven in de verslagmaand, zooals uit de hieronder opgenomen vergelijkende specificatie blijkt, met uitzondering van de *Inkomstenbelasting* en de *Verponding*, alle bij 1933 ten achter.

Omschrijving	Opbrengst in mill. gulden					
	1934	Maart 1933	1932	1934	1933	1932
Personeele belasting..	0.23	0.24	0.31	0.6	0.6	0.9
Ink.bel.en crisisheffing	2.8	2.6	2.9	6.9	7.1	9.8
Vennootschapsbelast.	1.3	1.9	0.4	2.7	2.6	2.5
Verponding	0.3	0.1	0.3	2.6	3.1	3.7
Landelijke inkomsten	1.2	1.4	1.1	3.2	3.3	3.—
Vermogensbelasting..	0.08	0.13	—	0.2	0.4	—
Totaal...	9.5	6.4	5.0	16.2	17.1	19.9

De Landelijke inkomsten, nader uitgesplitst, geven het volgende beeld:

Omschrijving	Opbrengst in mill. gulden					
	1934	Maart 1933	1932	1934	1933	1932
Landrente Java en Madoera..	1.1	1.1	1.—	2.8	2.6	2.3
Alle overige	0.1	0.3	0.1	0.4	0.7	0.7
Totaal...	1.2	1.4	1.1	3.2	3.3	3.0

De overige belastingen brachten in de verslagmaand *f* 1.4 miljoen op tegen *f* 1.1 miljoen in dezelfde maand van 1933, terwijl de totaal-opbrengst over de eerste drie maanden van 1934 gelijk is aan die over het eerste kwartaal 1933, nl. *f* 3.6 miljoen.

Op de motorvoertuigenbelasting Java en Madoera werd in de maand Maart voornamelijk gestort door de provinciën West- en Midden-Java.

De opbrengst der nieuwe couponbelasting, welke in de verslagmaand voor het eerst in 's Lands kas werd gestort, bleef belangrijk achter bij de raming als gevolg van de verlate inwerkingtreding der ordonnantie (25 Februari jl.).

Monopolies.

De betalingen bij de monopolies waren in de verslagmaand rond *f* 0.07 miljoen minder dan in Maart 1933, terwijl de totaal-opbrengst in de eerste drie maanden van 1934 rond *f* 0.7 miljoen achterbleef bij die over dezelfde periode van 1933.

Omschrijving	In miljoenen guldens			
	raming 1934	Opbrengst eerste 3 mnd.		
	1934	1934	1933	1932
Opium	3.-	2.8	3.3	4.9
Pandhuizen	3.5	2.7	3.5	4.8
Zout	4.2	4.3	3.6	3.5
Totaal ..	10.7	9.8	10.4	13.2

Producten.

De exploitatie-ontvangsten van de producten bedroegen in Maart 1934 *f* 2.4 miljoen tegen *f* 2.2 miljoen over dezelfde maand in 1933 of *f* 0.2 miljoen meer, terwijl de totaal-opbrengst in de eerste drie maanden van 1934 *f* 3 miljoen meer bedroeg dan in het eerste kwartaal van 1933.

Het verschil is aldus samengesteld:

Omschrijving	In miljoenen guldens		
	Opbrengst eerste 3 mnd. van:		
	1934	1933	1932
Kina en thee	0.060	0.034	0.048
Landscaoutchoubedrijf	0.549	0.235	0.328
Boschwezen	1.509	1.469	1.783
Bankatin	5.790	3.186	2.997
Steenkolen	1.078	1.020	1.640
Totaal	9.-	5.9	6.8

Bedrijven.

De exploitatie-ontvangsten voor de bedrijvengroep, verdeeld naar de diverse bedrijven, geven het volgende beeld:

Omschrijving	In miljoenen guldens							
	1/12 raming		3/12 raming					
	1934	1934	1933	1932	1934	1934	1933	1932
Havenwezen	1.-	0.5	0.5	0.6	2.9	4.4	3.9	4.8
Baggerdienst	0.2	0.2	0.2	0.4	0.5	0.5	0.5	1.1
Waterkrachten								
Electriciteit	0.2	0.2	0.3	0.2	0.8	0.7	0.7	0.7
Landsdrukkerij ..	0.1	0.06	0.08	0.002	0.3	0.2	0.25	0.5
P.T.T.	2.-	1.7	2.1	2.2	5.9	5.4	6.14	6.8
S.S.	3.-	2.3	2.7	3.4	9.-	7.4	8.4	11.-
Totaal	6.5	5.-	5.9	6.8	19.4	18.6	19.9	24.9

Dat de achteruitgang der S.S. ontvangsten geheel door de Javalijnen wordt veroorzaakt, kan uit de hierna gegeven uitsplitsing blijken.

	(In miljoenen guldens)		
	Eerste drie maanden		
	1934	1933	1932
S.S. op Java	6.-	7.-	9.3
„ „ Sumatra's Westkust	0.4	0.4	0.5
„ „ Zuid-Sumatra	0.5	0.5	0.6
„ „ Atjeh	0.2	0.3	0.3
„ „ Andere ontvangsten	0.3	0.2	0.3
Totaal	7.4	8.4	11.-

Diverse middelen.

De opbrengst van deze groep was in de eerste drie maanden van 1934 *f* 0.2 miljoen hooger dan in de overeenkomstige periode van 1933.

Op afstand van grond en allerlei werd in het eerste kwartaal onderscheidenlijk *f* 0.4 en *f* 0.3 miljoen meer ontvangen dan in de eerste drie maanden van 1933. Daartegenover staat echter een mindere opbrengst aan ontvangsten gevangeniswezen, afkoop heerendiensten en schoolgelden ten bedrage van resp. *f* 0.1, *f* 0.15 en *f* 0.1 miljoen.

Het algemeen verloop der landsmiddelen in het loopende jaar in vergelijking met de vier voorafgaande jaren moge blijken uit het volgende overzicht:

Maand	Opbrengst in miljoenen guldens				
	per maand		t/m maand		
	1930	1931	1932	1933	1934
Jan.	53.5	45.5	37.2	32.1	35.-
Febr.	42.2	35.9	31.3	26.3	25.3
Maart	43.7	36.9	32.-	30.-	28.7
April	45.-	38.6	31.7	28.1	184.3
Mei	52.3	39.-	32.1	32.7	236.6
Juni	50.4	45.2	35.2	32.6	287.1
Juli	65.4	48.7	39.6	37.8	352.4
Aug.	52.5	46.3	38.8	31.9	404.9
Sept.	59.3	46.1	38.8	33.7	464.3
Oct.	57.2	41.7	35.4	34.4	521.5
Nov.	46.9	44.3	30.5	33.1	568.4
Dec.	63.1	48.1	37.2	33.4	631.5

Begrotingsrekeningen Kohierbelastingen.

Belastingjaar 1934 t.o.v. 1933.
eerste kwartaal van aanslag.

Belastingsoort	Aanslag in mill. guldens		Toelichtingen
	1934	1933	
Personeele belasting	2.-	2.1	Ondanks de verlaging der grenshuurwaarden is de aanslag nog iets lager dan in het vorige jaar
I.B. en crisisheffing	20.8	15.-	Voor '34 is de crisisheffing met 70 % gestegen t.o.v. '33. Hiermede rekening houdend is het tempo van aanslag in '34 sneller dan in '33
Vennootschapsbel..	3.3	3.-	Voor '33 40 ope., voor '34 100 ope.
Verponding	7.1	3.5	De aanslag '34 gaat uit van de reeds in '33 opgelegde aanslagen
Landrente J. en M.	7.8	9.1	In tegenstelling met de vorige maanden blijft de aanslag '34 achter bij die van '33.

Belastingjaar 1933 t.o.v. 1932.
eerste 15 m. van aanslag.

Belastingsoort	Aanslag in mill. guldens		Toelichtingen
	1933	1932	
Personeele belasting	3.7	4.7	Vergelijkbare cijfers
I.B. en crisisheffing	38.1	52.3	De heffing is over het geheel genomen ongeveer even hoog, vergelijkbare cijfers
Vennootschapsbel..	6.3	8.4	In beide jaren 40 opercenten, vergelijkbare cijfers
Verponding	7.3	10.2	Met '33 ving het nieuwe belastingtijdvak aan, daardoor scherpe terugval
Landrente J. en M.	27.3	28.2	Decrisisontheffing bedraagt gem. voor '32 15 % en voor '33 25 % van den bruto aanslag

Stand begrotingsrekeningen der voornaamste kohierbelastingen.

Omschrijving	Dienstj.'34		
	Mrt. 1934	Dienstj.'34 eerste 3 mnd.	Dienstj.'33 eerste 3 mnd.
Personeele belasting ..	676	2.018	2.122
Ink.bel. en crisisheffing	8.946	21.465	15.785
Vennootschapsbelast.	475	3.441	3.722
Verponding	95	7.101	4.045
Landrente Java en Madoera	2.438	7.806	9.115
Totaal	12.630	41.831	34.789

Omschrijving	Dienstj.'33 Mrt. 1934	Dienstj.'33 eerste 15 mnd.	Dienstj.'32 eerste 15 mnd.
Personeele belasting..	2	3.832	5.021
Inkomstenbelasting en Crisisheffing	230	39.090	54.987
Vennootschapsbelast.	66	9.201	11.522
Verponding	191	8.845	13.121
Landrente J. en M. . .	— 6	27.338	28.252
Totaal.....	483	88.306	112.903

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET ECONOMISCH STELSEL VAN HET NATIONAAL-SOCIALISME.¹⁾

Dr. Oskar Klug te Hamburg schrijft ons:

Het Nationaal-Socialisme gaat van het standpunt uit, dat de taak van de volkshuishouding bestaat uit de dekking van de behoefte en niet uit het verkrijgen van een zoo groot mogelijke rentabiliteit van het kapitaal. In het kader van een algemeen arbeidsplicht en met principiële erkenning van den particulieren eigendom op zichzelf en van de productiemiddelen, heeft elke Duitscher het recht vrij over zijn bestaansmogelijkheid en de opbrengst van zijn arbeid te beschikken. Men moet dan, zooals vanzelf spreekt, de algemeene „Rechtsverfassung”, ter onderscheiding van de specifieke „Wirtschaftsrechtsverfassung” zodanig wijzigen, dat van eigendom en bekwaamheid zoowel in het eigen- als in het algemeen belang beter kan worden geprofiteerd dan tot dusverre het geval was.

Het Nationaal-Socialisme staat met de bovenstaande erkenning van de rechtsvoorwaarden, waarbij de sociale ethiek: „algemeen belang gaat voor eigen belang”, op den voorgrond wordt geplaatst, op den bodem van het nationaal-economisch en sociaal geregelde kapitalisme. Dit kan slechts een z.g. „plankapitalisme” of geordend kapitalisme zijn. Hierop dient inzonderheid de nadruk te worden gelegd ten aanzien van degenen, die meenen weder een stelsel van liberaal-kapitalistische concurrentie onder den dekmantel van Nationaal-Socialistische staatsinrichting te kunnen invoeren. Teneinde een steekhoudende uiteenzetting te geven van den werkelijken gang van zaken en van het tot stand te brengen economisch stelsel, wordt hier van geordend kapitalisme gesproken.

Ordening in een op den prijs ingestelde, op de vrije keuze van de behoeftebevrediging gebaseerde huishouding wil zeggen het bewust in overeenstemming brengen van kosten en behoefte, dus niet een oriënteren op het zuivere kapitaalbelang zonder tevoren voorzichtig rekening te houden met de vraag naar goederen en persoonlijke diensten in de eerste plaats van het Deutsche volk. M.a.w. een bewuste, op de vrije keuze van de behoeftebevrediging ingestelde ordening van de productie en de verdeling (inclusief de kapitaalhuishouding), welke juist met het oog op de bijzondere economische en sociologische voorwaarden van het Deutsche volk geen ordening vanuit een centraal punt mag zijn.

Geordend kapitalisme is slechts een voorwaardelijke „Planwirtschaft” in tegenstelling met de socialistische „Planwirtschaft” of het Russische staatskapitalisme. Het doel is dus het bewust vaststellen van de zoo juist mogelijke verhouding van de agrarische productie tot de vraag, het zoo juist mogelijk vaststellen van de productie van grondstoffen, half- en eindfabrikaten met betrekking tot de vraag, het met elkaar in overeenstemming brengen van de productie van den landbouw, de industrie en het ambacht en het zoo goed mogelijk in overeenstemming brengen van de kapitaalmarkt, haar beheerders: de banken, met de agrarische en industriële productiviteit.

En wel niet in den zin van een zuiver autarkisch

¹⁾ Zie eveneens het artikel, „Het liberale kapitalisme” in het nummer van 4 Juli 1934.

economisch ideaal, doch door rekening te houden met de buitenlandsche belangen, zooals die bepaald zijn door de bevolkings-, de staats- en de cultureele politiek. Slechts uit deze nieuwe uniform ingerichte staats- en volkspolitieke instelling is een constructieve economische politiek van staatswege mogelijk, zij moet het geheele nationale stelsel, dat in het liberale kapitalisme een fictie is, als uitgangspunt nemen.

De functie van de ondernemers en van de van hen direct afhankelijke economische subjecten is in het geordend kapitalisme in zijn Nationaal-Socialistische oriëntering geheel verschillend van die in het liberale kapitalisme. In principe heerscht ook in het geordend kapitalisme de concurrentiestrijd van de bij de markt betrokkenen en de tendens van de kapitaal-accumulatie, bedrijfs- en ondernemersconcentratie, waarvoor geen maatstaf tot willekeurige, wetgevende regeling bestaat. Veeleer houdt zij vanzelf op, in zoverre als het geordend kapitalisme slechts in Duitschland zal worden tot stand gebracht, hetgeen wil zeggen, het harmonisch met elkaar in overeenstemming brengen van de bedrijfstakken, d.w.z. zoo, dat het kapitaal niet zonder meer wordt uitgevoerd, wanneer het niet de grootst mogelijke rentabiliteit in een bepaalden bedrijfstak van het land verkrijgt, doch dat het over de afzonderlijke bedrijfstakken doelmatig wordt verdeeld.

Daarenboven wijzigt zich het karakter van den concurrentiestrijd. In het liberale kapitalisme heerscht een vijandige strijd op leven en dood van de geïsoleerde of aaneengesloten ondernemers en consumenten. In het economisch systeem van het Deutsche Nationaal-Socialisme heerscht een met verstand geregelde concurrentiestrijd van de afzonderlijke of met elkaar verbonden economische subjecten, die zich bewust zijn van het feit, dat zij op elkander zijn aangewezen en zich eveneens bewust zijn van hun functie in het geheele maatschappelijke verkeer.

Uit het op den prijs georiënteerde particulier-economisch streven naar opbrengst volgt de faire concurrentie onder de geenszins steeds even krachtige, geïsoleerde of aaneengesloten strijdende economische subjecten als principe van de Nationaal-Socialistische huishouding. Deze zorgt ervoor, dat kosten en behoefte zoo snel en juist mogelijk met elkaar in overeenstemming worden gebracht. Dat is het doel van het economisch stelsel van het Deutsche socialisme. Nu is de vraag, hoe men het snelst tot dit doel geraakt, d.w.z. welke de doelmatigste organisatie van het bedrijfsleven is.

Terwijl de liberaal-kapitalistische huishouding onder haar lateren invloed van het marxistisch-socialisme in hoofdzaak door den strijd van egocentrische belangen was beheerscht, zal de Nationaal-Socialistische ordening als het ware een harmonische eenheid van de producenten, van de beroepsstanden en van den staat in zijn laatste betrekking tot het geheel van de Deutsche consumenten vormen, waarbij steeds rekening zal worden gehouden met de wereld-economische en wereldpolitieke belangen.

De producenten moeten alleen beheeren, d.w.z. nuttigheid en kosten met het oog op hun bijzondere, op de markt van goederen en persoonlijke diensten betrekking hebbende functie met elkander vergelijken en dienovereenkomstig handelen. Zij moeten calculeeren, de goederen en persoonlijke diensten op de markt ter beschikking stellen en verkoopen. De hiervoor vereischte particulier-economische organisaties kunnen slechts die lichamen zijn, die uitsluitend ook het risico van het beheeren dragen. Dat zijn de economische en technisch mogelijke en noodzakelijke bedrijfstakvormen en ondernemingsgewijze instituten, zooals individueele ondernemingen, coöperaties, belangengemeenschap, kartel, concern en trust.

Van de producenten moeten de beroepsstanden worden onderscheiden, op welke men in geen geval de voor het beheer (in de feitelijke beteekenis) be-

slissende overwegingen en handelingen mag overdragen. De beroepsstanden zijn als volgt opgebouwd:

1. Reichsstand der deutschen Landwirtschaft.
2. Reichsstand des deutschen Handwerks.
3. Reichsstand des deutschen Handwerks.
4. Reichsstand der deutschen Industrie.
5. Deutsche Arbeitsfront (als gemeenschap van alle arbeiders in hun hoedanigheid van werkgevers en werknemers).
6. Reichsstand der freien Berufe.

Bij deze organisatie van standen, welke niets met een standenstaat te maken heeft, mag men niet over het hoofd zien, dat de huidige samenvoeging volgens de beroepen voorloopig niets anders beteekent dan een gelijkshakeling van de groote bedrijfstakken en van de arbeidsmarkt, gebieden, die anders door een tegen-natuurlijken strijd van talloze organisaties van belanghebbenden waren beheerscht. Het meest georganiseerd zijn het Deutsche Arbeitsfront en de Rijksvoedselvoorziening.

De beroepsstanden hebben tot taak:

a) de oplossing van de sociale vraagstukken, d.w.z. de inschakeling van den arbeider en den bediende in de bedrijfs- en beroepsgemeenschap, de verheffing van den arbeid en het beroep en de beëindiging van den uitgesproken klassenstrijd. Dit is dus de psychische inschakeling van het individu in de volksgemeenschap;

b) de vertegenwoordiging van den stand tegenover den staat en andere standen in den zin van de op de algemeene welvaart gerichte samenwerking en de bevordering van de belangen van de leden van een beroepsstand;

c) de bijkomende functie voor de producenten bij de uitoefening van hun specifieke economische taak. Daar de huishouding van het Deutsche socialisme een soort huishouding tot dekking van de behoefte kan en moet zijn, welke slechts door de genoemde regeling van de productie en de verdeeling (incl. van het kapitaal) kan worden bereikt, hebben de beroepsstanden de belangrijke taak, de wederzijdsche afhankelijkheid van de bedrijven te bevorderen; voorts hebben zij tot taak het productieproces snel en zonder wrijving te doen functioneeren, en een faire concurrentie, gebaseerd op prestaties, in stand te houden.

* * *

De Nationaal-Socialistische staat vormt tevens den koepel van de organisaties van het zichzelf besturende bedrijfsleven. De staat heeft tenslotte de leiding van het bedrijfsleven, waaronder het particulier initiatief zich, wat zijn invloed op de algemeene welvaart van het Deutsche volk betreft, moet stellen. De staatsleiding heeft echter slechts een toeziende en controleerende taak; zij vervult in geen geval een actieve rol op het gebied van productie en distributie.

Door de juiste ontwikkeling van de hier geschetste hoofdstructuur van het economisch stelsel van het Deutsche socialisme zal ook datgene worden bereikt, dat bevrijding van de renteknevelarij kan worden genoemd. Het is ongezond, dat het werk van de geestelijk scheppenden en van den handarbeid door de geldmarkt, die in het liberale kapitalisme noodzakelijk internationaal is ingesteld, wordt verdrukt, dat elke prestatie slechts als middel tot verkrijging van de grootst mogelijke winst wordt beschouwd. Bevrijding van de renteknevelarij wil niet zeggen afschaffing van de rente als een van de reguleatoren van de op de vrije keuze van behoefte-bevrediging ingestelde huishouding, doch het terugdringen van de banken en andere kapitaalbezitters naar hun eigenlijke taak: de agrarische en industriële productie te dienen. Dit leidt ook tot een verloochening van het economische en politieke imperialisme van het egocentrisch ingestelde kapitaal, met de tendens, beheerscher in plaats

van dienaar van de afzonderlijke nationale huishoudingen in haar vredelievende betrekkingen ten opzichte van elkaar te zijn.

Het Nationaal-Socialistisch economisch stelsel is slechts één zijde van het te scheppen Deutsche socialisme, hetwelk het bekende gezegde: „Bedrijfsleven is noodlot” veroordeelt en het bedrijfsleven als dienenden factor in het kader van de ideële, voor het volk geschikte doelstellingen van de Deutsche volksgemeenschap beschouwt, dat dan ook zijn eigenaardigen stempel erop drukt.

Uit de samenvoeging van geordende kapitalisme (incl. de organisatie van de beroepsstanden) met den autoritaireren staat ontstaat dan het Deutsche socialisme en wel op basis van een gezuiverde democratie — in tegenstelling tot het internationale socialisme en tot zijn voorstelling van een verwaterde democratie.

* * *

Elke critiek, hetzij in eigen land of in het buitenland behoort in de eerste plaats uit te gaan van den bijzondereren toestand, waarin Deutschland verkeert; van deze basis laat zich de vraag stellen, of het Deutsche doel juist is of niet. Een dergelijke critiek mag zich echter niet tot de critiek beperken, doch is verplicht, gegeven de mogelijkheid en noodzakelijkheid van de schepping van een ander Duitsch economisch en maatschappelijk stelsel, zulks te bewijzen. Zoolang dit niet is geschied, is het in elk opzicht verkeerd het Deutsche streven, om uit eigen kracht den fundamenteelen wederopbouw uit te voeren, economisch en politiek te hinderen. Verkeerd niet alleen van Duitsch standpunt bezien, doch ook van dat van alle volken, waarmede het Deutsche volk in vrede wil en moet leven.

Dit streven is zonder twijfel op de basis van de nieuw te scheppen Deutsche gemeenschap beter mogelijk dan in het liberale kapitalisme, dat om bovenvermelde redenen te vele wrijvingspunten biedt. Elke verantwoordelijke en opbouwende kritiek kan slechts tot het resultaat leiden, dat de opbouw en doelstelling van het Deutsche socialisme voor Deutschland en ook voor zijn vreedzame inschakeling in het wereldpolitiek en wereldeconomisch kaderwerk de eenige weg is, welke mogelijk is.

Hiermede wordt slechts de nadruk gelegd op den toestand in Deutschland. Wanneer voor het Deutsche volk in zijn cultureele, politieke en economische doelstelling het Nationaal-Socialisme het meest rechtvaardige en doelmatige stelsel is, dan behoeft het dit niet voor andere volken te zijn. De opbouw van de stelsels in Italië en Deutschland verschillen reeds van elkander.

Het is niet het Deutsche ideaal de volkeren tegen hun verschillend gearde structuur en doelstelling met één en hetzelfde staats-, economisch en maatschappelijk stelsel te verrijken, zooals de voorstanders van het Russische bolsjewisme of van het internationaal georiënteerde marxistisch socialisme beoogen of ook de aanhangers van het liberale kapitalisme. Integendeel, het komt erop aan, ernaar te streven, het staats-, economisch en maatschappelijk stelsel te kiezen, dat voor elk volk individueel relatief het rechtvaardigste, doelmatigste en beste is — en wel door rekening te houden met hetgeen in honderden of duizenden van jaren als het ware organisch is gegroeid. Dan pas is men in staat, de verschillende mogelijke staats-, economische en maatschappelijke stelsels van de individueele volken in de juiste betrekking tot elkaar te brengen, welke een beteren waarborg voor een vreedzame ontwikkeling van de volken biedt dan de Volkenbond.

(Nadruk verboden.)

AANTEKENINGEN.**De productie van margarine in Nederland.**

Het Mei-nummer van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek bevat het jaarlijksche overzicht der margarine productie in 1933. Dit overzicht is met groote belangstelling tegemoet gezien, vooral ook naar aanleiding van de discussie, die eenigen tijd geleden in de vakpers heeft plaatsgevonden betreffende het boter- en margarineverbruik in 1933. Zoals gewoonlijk bevat dit overzicht de gegevens van het boter- en margarineverbruik over een reeks van jaren, die wij hieronder laten volgen.

In mill. kg. netto-gewicht	Verbruik van margarine		Verbruik van boter	
	Hoeveelheid margarine en mélange als zodanig door verbruik.ingeslagen	Hoeveelh. onvermengd. de margarine	Hoev.h. boter als zood. d. verbruik.ingeslagen	Boter als zood. en als b.marg.sam.
1929	71,1	71,1	45,5	45,5
1930	69,6	69,6	51,0	51,0
1931	ca. 66,0	64,9	ca. 57,5	58,5
1932	ca. 56,3	49,5	ca. 63,7	70,5
1933	57,8	41,9	46,8	62,6

Er is derhalve in 1933 een hoeveelheid van 15,8 miljoen kg boter in margarine vermengd. Men vindt hetzelfde verschil tusschen de cijfers van de eerste en tweede en van de derde en vierde kolom. Omgerekend op het totale margarineverbruik van 57,8 miljoen kg geeft dit een percentage van 27,3. Daar een geringe hoeveelheid margarine voor armlastigen onvermengd ter beschikking wordt gesteld is het mengpercentage in de melange nog iets hoger geweest. Dit is veroorzaakt, doordat het mengpercentage gedurende eenige maanden op 40 was vastgesteld, gedurende de rest van het jaar op 25.

De som van de kolommen 1 en 3 en van 2 en 4 moet hetzelfde totaal geven, en wel de hoeveelheid boter en margarine tezamen, die per jaar is verbruikt.

Deze totalen geven het volgende beeld.

Verbruik van boter plus margarine in miljoen kg.

1929	116,6
1930	120,6
1931	123,4
1932	120,0
1933	104,5

Het jaar 1933 heeft dus een belangrijke vermindering gebracht van het binnenlandsch verbruik van deze voedingsvetten. In hoeverre zij door andere vetten zijn vervangen kan uit bovenvermeld overzicht niet worden afgeleid. De vermindering is nagenoeg even groot geweest voor boter als voor margarine, ca. 8 miljoen kg. Hierbij dient in het oog te worden gehouden, dat de margarineproductie in 1932 reeds belangrijk minder produceerde dan in vorige jaren, hetgeen in verband stond met de tijdelijk zeer lage boterprijzen, vooral in de eerste helft van dat jaar. In vergelijking met 1929 is de afzet van zuivere margarine, voorzover het product binnenslands werd geplaatst, met ca. 40 pCt. verminderd. Ofschon het bijmengen met boter vermoedelijk weinig loonend is, schijnt het toch niet geheel zonder winstmogelijkheid te zijn, gezien het feit, dat er diverse fabrieken zijn, die zich uitsluitend met dit mengingsproces bezighouden, zonder boter of margarine zelf te produceren. Men vindt dit in het overzicht vermeld, omdat de margarinefabrieken zelf slechts 13,5 miljoen kg van de 15,8 miljoen, die volgens opgaven van de Crisis-Zuivel-Centrale in de margarine vermengd wordt, hebben betrokken. 2,3 miljoen kg is door speciale mengers aan de margarine toegevoegd.

Deze vermindering der binnenlandsche consumptie van margarine als deel der melange, die natuurlijk

goeddeels het gevolg is van een vrijwillige overeenkomst dier industrie met de Nederlandsche regeering om de margarineproductie niet boven de 1000 ton per week uit te breiden, steekt echter nog gunstig af vergeleken met de ontwikkeling van den uitvoer. In hetzelfde tijdsverloop daalde de export van margarine op de volgende wijze:

	Uitvoer van margarine in mill. kg bruto en in mill. guldens waarde
1929	72,3 40,1
1930	68,8 38,3
1931	54,6 25,8
1932	15,8 5,6
1933	11,7 3,5

De uitgevoerde hoeveelheid was in 1933 nog slechts een zesde deel van die in 1929. Dientengevolge heeft de Nederlandsche margarine-industrie erger geleden dan in overeenstemming is met de cijfers der verbruiksvermindering in ons land alleen. Daartegenover staat echter het feit, dat de achteruitgang van onzen margarine uitvoer vanaf 1931 grotendeels het gevolg is van het wegvallen van den uitvoer naar Engeland, waar hetzelfde concern, dat in ons land het leeuwendeel der margarine produceert, de productie van haar fabrieken uitbreidde, omdat na het verlaten van den gouden standaard door Engeland en de dreigende invoerrechten productie in Nederland tegen loonende prijzen niet kon worden doorgevoerd. Wel heeft de Nederlandsche margarine-industrie dit nadeel van de exportvermindering ten volle ondervonden, o.m. door vergroting der werkloosheid en vermindering van den aanvoer van grondstoffen, e.d., maar voor de internationale margarine-industrie is het nadeel belangrijk minder geweest.

In Engeland doet zich echter thans hetzelfde verschijnsel voor als in ons land in 1932, dat door de zeer lage boterprijzen het verbruik van boter toeneemt ten koste van dat van margarine. In Duitschland is de margarineproductie gecontingenteerd. De moeilijkheden in de margarine-industrie zijn derhalve van internationalen aard, waarbij allerwegen de tendens naar voren komt om, hetzij door de natuurlijke prijsvorming, hetzij door regeeringsingrijpen, margarine door boter te verdringen.

De zichtbare suikervoorraden in de wereld.

De zichtbare voorraden per 1 Juni zijn volgens Czarnikow:

	1934	1933	1932
Duitschland	734.000	795.000	1.217.000
Tsjecho-Slowakije	242.000	323.000	447.000
Frankrijk	388.000	437.000	439.000
Nederland	277.000	211.000	200.000
België	127.000	145.000	116.000
Hongarije	66.000	69.000	59.000
Polen	225.000	286.000	283.000
U.K. Geimp. suiker	337.000	402.000	227.000
„ Binnenl. „	95.000	65.000	4.000
Europa	2.491.000	2.733.000	2.992.000
V.S. Alle havens	651.000	526.000	637.000
Cubaansche havens	808.000	941.000	1.231.000
Cuba binnenland (geraamd)	1.664.000	1.776.000	1.842.000
Java	2.360.000	2.393.000	1.608.000
Totaal	7.974.000	8.369.000	8.310.000
waarvan geblokkeerd	351.000	2.100.000	3.247.000

Koffievernietiging in Brazilië.

Van den Nationalen Koffieraad in Brazilië is bericht ontvangen, dat vanaf het begin in Januari 1931 tot 30 Juni 1934 vernietigd werden 29.141.000 balen. Het vernietigingscijfer tot 15 Mei 1934 bedroeg 27.281.000 balen, waaruit dus blijkt, dat in de 1½ maand (van 15 Mei tot 30 Juni) de niet onbelangrijke hoeveelheid van 1.860.000 balen tot vernietiging kwam.

Rotterdam, 9 Juli 1934.

Vorderingen van Nederland op vreemde mogelijkheden.

Volgens het verslag van de Algemeene Rekenkamer was de stand der vorderingen van Nederland op vreemde mogelijkheden — ontstaan door den oorlog van 1914—1918 — op 1 Januari 1934 als volgt:

Debiteuren	Omschrijving van de schulden	Stand op 1 Jan. 1934	Bet. rente over 1933
Oostenrijk	a. reliekkrediet	} 15.878.128,—	
	b. levensmiddelenkrediet		
Polen	a. zaaihaverekkrediet	417.300,—	
	b. kleedingskrediet	1.481.166,06	
Jugo-Slavië	uitgaven voor uitgeweken	122.241,84	
België	diverse betalingen	16.012.000,—	f 934.064,—
Rusland	a. kosten voor doorvoer v. Russische krijgsgevangenen	423.648,46	
	b. verzorging in krijgsgevangenkampen	96.815,74	
	c. in concentratiekampen, enz. verstrekte voeding	146.343,24	
		f 34.577.643,34	f 934.064,—

Dit bedrag is ruim f 3 miljoen lager dan op 1 Jan. 1933, daar België in 1933 f 3.532.000 heeft afgelost.

Voorts behoort nog tot de kasvoorschotten het aan Duitsland verleend krediet B (*Staatsblad* No. 31 van 1921).

Dit bedroeg op 1 Januari 1933	f 85.986.656,21
In 1933 minder opgenomen	„ 391.044,29
Stand op 1 Januari 1934 ¹⁾	f 85.595.611,92
Totaal van vorenstaanden staat voor 1 Januari 1934	„ 34.577.643,34
Totaal Duitsch krediet B voor 1 Januari 1934	„ 85.595.611,92
Algemeen totaal voor 1 Januari 1934	f 120.173.255,26

¹⁾ In dit bedrag is niet begrepen de rente over het 2de halfjaar 1933 ad f 1.681.215,69, welke in Januari 1934 is betaald.

De algemeene staking te San-Francisco.

Nadat het groote conflict in de Amerikaansche staalindustrie op het laatste oogenblik was afgewend, heeft de buitenwereld een tijdlang minder van groote stakingen gehoord. Tenslotte heeft zich thans een locale staking, die ononderbroken bleef plaats vinden, tot een algemeen conflict van verstrekkende beteekenis ontwikkeld.

Volgens betrouwbare inlichtingen gaat de strijd feitelijk weer om de erkenning der vakvereniging. De staking der haven- en dokwerkers in San-Francisco is uitgebroken, omdat de georganiseerden tegenwerkt werden bij het aannemen der ploegen voor het lossen en laden der schepen. Volgens de arbeiders kregen groepen niet-georganiseerden, of de georganiseerden in bedrijfsverenigingen, regelmatig werk, terwijl de leden der algemeene vakvereniging soms maanden lang niet aan de beurt kwamen. Daar de werkgevers weigerden hierin verandering te brengen, is de staking uitgebroken, waarbij dan misschien ook andere eischen zijn gesteld.

Het feit, dat het hier een quaestie der erkenning van de vakvereniging gold, heeft blijkbaar zoozeer de sympathie der arbeidersbevolking, dat het thans tot een algemeene staking is gekomen, die, volgens sommige berichten, zelfs naar andere plaatsen dreigt over te slaan.

Van belang is het om na te gaan, hoe het onder de werking der Nira mogelijk was dat een dergelijke strijd om de erkenning der vakvereniging ontbrandde. De regeering heeft zich immers herhaaldelijk en

ten duidelijkste ten gunste van het recht der algemeene vakverenigingen uitgelaten. De Wagner-bill, die bij het Congres werd ingediend, was zelfs een poging, om deze rechten in de wet vast te leggen en daaraan een soort verplichte arbitrage bij conflicten te verbinden.

Nu is dit wetsontwerp ingetrokken ten gunste van een door de regeering ingediende resolutie, waarbij de president werd gemachtigd om boards te benoemen in verschillende plaatsen en gebieden, die dan het recht van arbitrage verkregen. Na de benoeming van een dergelijken board door den president zou een dergelijke staking dus onwettig zijn geweest. Het schijnt echter, dat president Roosevelt van deze hem toegekende nieuwe bevoegdheid nog weinig of geen gebruik heeft gemaakt, zoodat in ieder geval voor San-Francisco nog geen dergelijke board bestond. De vraag van erkenning der vakverenigingen is daar tot een machtsvraag geworden.

INGEZONDEN STUKKEN.

CONCURRENTIEKRACHT DER LANDEN.

De heer J. Rensen schrijft ons:

De jongste uitgave van de *Nederlandsche conjunctuur* geeft de gebruikelijke maandelijksche beschrijving van den economischen toestand (Juni 1934), welke beschrijving, samengesteld door het Centraal Bureau van de Statistiek in overleg met het Nederlandsch Economisch Instituut, een aantal gegevens verschafft, betreffende landen behoorende tot het „goudblok”, tegenover gegevens uit de landen met min of meer gedeprecieerde valuta.

Een aantal cijfers nopens de ontwikkeling van den economischen toestand tusschen het winterhalfjaar 1932/33 en het winterhalfjaar 1933/34 worden ter vergelijking van deze beide groepen van landen gegeven.

Terecht wordt daarbij er op gewezen, dat men bij beschouwing van deze cijfers in het oog dient te houden, dat in 1932 reeds een groot deel der depreciatie tot stand gekomen was, waardoor aanzienlijke verschillen tusschen de beide groepen van landen moeten zijn ontstaan.

Een deel van deze cijfers, zijn wat de rangschikking en de daaruit getrokken conclusies betreft, o.i. moeilijk aanvaardbaar, n.l. de uit de indices voor de groothandelsprijzen en de kosten van levensonderhoud berekende verhoudingscijfers, als maatstaf van de wijziging in de concurrentiekracht der landen.

Wij hebben die cijfers (kolommen 3, 4 en 5) overgeschreven en geven ze hieronder weer.

Gemiddelde stand van de indices in de periode October 1933—Maart 1934, uitgedrukt in pCt. van den stand van diezelfde indices in de periode October 1932—Maart 1933.

1. Groothandels- 2. Kosten van Verhouding
prijzen levensonderhoud 1 : 2

Landen van het „goudblok”	1	2	1 : 2
Nederland	103,5	102	101,5
België	93,5	96,5	97
Frankrijk	98,5	101	97,5
Italië	94	96,5	97,5
Polen	95,5	94,5	101
Zwitserland	99	97	101
Landen met gedeprecieerde valuta en/of regeeringsinmenging.			
Groot-Brittannië	103,5	100,5	103
Denemarken	107,5	104,5	103
Noorwegen	99,5	99	100,5
Zweden	103,5	98	105,5
Japan	99	101,5	97
Ver. Staten	116,5	105	111
Duitschland	103,5	102,5	101

De volgende beschouwing was aan deze cijfers gewijd.

„De groothandelsprijzen zijn bijna overal in de „goudlanden gedaald, in de andere gestegen, hetgeen „echter voor een deel rechtstreeks samenhangt met „de depreciatie van de waardemeter, in goud uitge- „drukt is de daling in de landen met depreciatie over „het algemeen — en soms aanzienlijk — lager ge- „weest dan in de andere. De kolom der kosten van „levensonderhoud geeft in hoofdzaak hetzelfde beeld „te zien als die der groothandelsprijzen. Interessant „zijn de cijfers (van kolom 5) die aangeven de rela- „tieve ontwikkeling van de groothandelsprijzen en „de kosten van levensonderhoud. *Beschouwt men de „laatste als gewenschten grondslag voor de loonpoli- „tiek, dan drukken de cijfers (van kolom 5) in zeke- „ren zin uit, hoe zich de concurrentiekracht der lan- „den, sinds den winter 1932/33, nadat in de loonen, „in goud uitgedrukt, reeds een aanmerkelijk verschil „was ontstaan, verder heeft gewijzigd. De cijfers zijn „over het algemeen voor de goudlanden ongunstiger „dan voor de overige, maar opvallend groote verschil- „len vertoonen zij niet; slechts de Vereenigde Staten „vormen een scherp contrast met de andere landen.”* (Cursiveering van ons J. R.).

Het zijn de in het vorenstaande gecursiveerde ge- drukte zinsneden, welke voor mij — evenals de be- rekende verhoudingscijfers — moeilijk aanvaardbaar zijn.

Inderdaad de groothandelsprijzen in Nederland zijn wat opgelopen en eveneens zijn de kosten van het le- vensonderhoud gedurende den laatsten tijd hooger ge- worden, zij het in iets mindere mate. (Men denke aan regerings-crisissteunmaatregelen inzake landbouw enz., en aan omzetbelasting). Het verhoudingscijfer berekend uit beide indices geeft ook aan, dat de groot- handelsprijzen wat sterker stegen: verhouding 101,5.

Op zichzelf beschouwd is deze afwijking niets bij- zonders en o.i. is het niet mogelijk, daaruit een con- clusie te trekken omtrent de Nederlandsche concu- rentiekracht; evenwel de Nederlandsche conjunctuur beschouwt de kosten van levensonderhoud als gewenschten grondslag voor de loonpolitiek (dat is wel heel voorzichtig uitgedrukt) maar *gebruikt de cijfers als geldend voor het verloop der loonen in Nederland in bovenvermelde periode*. Dit lijkt mij apert onjuist!

Het is ten minste in strijd met de feiten te moeten aannemen, dat in de periode October 1933/Maart 1934 de loonen 2 pCt. hooger waren dan een jaar te voren nl. in October 1932/Maart 1933.

Wel deelt het Maandschrift van het Centraal Bu-ureau voor de Statistiek van maand tot maand de in Nederland voorgekomen *loonsverlagingen* mede, maar van loonsverhoogingen heb ik gedurende de laatste jaren niets vernomen.

Ik weet wel, er ontbreekt een indice van de Neder- landsche loonen, maar dat geeft toch geen recht bij mangel daarvan tegen de feiten in, aan te nemen, dat *de loonen in Nederland in den jongsten tijd zijn gestegen, terwijl de gegevens, welke het tegendeel bewijzen voor het grijpen liggen.*

Nemen wij eens even aan, dat de loonen ongewij- zigd zijn gebleven sinds October 1932—Maart 1933, — onder loonen verstaan wij dan, de loonen welke

beteekenis hebben voor de concurrentiekracht van ons land — dan stijgt het verhoudingscijfer dat onze posi- tie moet weergeven, tot 103,5... en daarmee zou Nederland het beste figuur maken onder de landen van het „goudblok”. Maar in ieder geval zal het cijfer dat de Nederlandsche concurrentiekracht moet weergeven, niet onbelangrijk hooger zijn dan 101,5, ook hooger dan het door mij voorgestelde cijfer van 103,5. Ik waag het te schatten tusschen 105 en 110, waarbij dus aangenomen is, dat de loonen welke be- teekenis hebben voor de Nederlandsche concurrentie- kracht zijn gedaald met hoogstens 5 pCt. in boven- vermelde periode.

Mijn bezwaar gaat intusschen niet zoozeer tegen het Nederlandsche cijfer (hetwelk intusschen het best beoordeeld kan worden) maar tegen de geheele be- rekeningswijze, welke mij bezwaarlijk aanvaardbaar voorkomt.

Immers in de geheele berekeningswijze is het ver- loop van de kosten van het levensonderhoud identiek verklaard met het loonverloop.

Voor landen met een „glijdende-loonschaal-politiek” — wij denken o.a. aan België — zal de cijferopstel- ling meer aanvaardbaar kunnen zijn. Als zulks in- derdaad het geval is, dan is de positie van Nederland t.o.v. België — thans 101,5 tegenover 97 — veel gun- stiger geworden.

In hoeverre de verhoudingscijfers voor de andere landen — tot het goudblok behoorende of tot de overige groep behoorend — als voor Nederland, correc- tie behoeven kan ik thans niet overzien. Maar dat weet ik wel, dat voor zoover de loonen het verloop van de kosten van levensonderhoud hebben gevolgd, dat altijd geschiedde op behoorlijken afstand. De Ne- derlandsche cijfers zijn daar om zulks te bewijzen, zoo- wel in tijden van prijsstijging als in tijden van prijs- daling. Er was een zekere „traagheid” in de loon- beweging.

Over een dergelijke korte periode waarover de in de tabellen gegeven vergelijking loopt, de beweging van de kosten van het levensonderhoud identiek te verklaren met het loonverloop, is voor mij onaan- vaardbaar. Rest voor mij nog een vraag.

De twee elementen, waaruit de wijziging van de concurrentiekracht der verschillende landen werd be- rekend, waren groothandelsprijsindex en dat van de loonen (lees kosten en levensonderhoud).

In hoeverre is het element groothandelsprijzen in het algemeen en voor Nederland in het bijzonder een aanwijzing omtrent het concurrentievermogen?

Welke belangrijke exportartikelen b.v. ontbreken niet in de Nederlandsche groothandelsprijzen en hoe- vele andere wèl in de cijfers opgenomen, hebben ge- nerlei beteekenis voor onzen uitvoer?

Ook in dit opzicht laat de berekening aan juistheid nog al wat te wenschen over.

Ik vermag dan ook de waarde van de geheele be- rekening niet in te zien: men suggereert een conclu- sie, welke niet klopt met de werkelijkheid. De cijfers waarmede men werkt zijn verre van exact, zijn zelfs foutief.

Het ware beter geen cijfers te geven.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	8 14 Juli 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	8-14 Juli 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	1934	1933
Tarwe	27.191	732.434	744.241	—	20.762	13.952	753.196	758.193
Rogge	628	251.527	230.225	—	15.257	3.719	266.784	233.944
Boekweit	155	12.519	12.122	—	—	25	12.519	12.147
Maïs	1.432	482.531	580.483	150	118.867	115.629	601.398	696.112
Gerst	8.331	206.992	175.338	—	28.429	18.411	235.421	193.749
Haver	100	74.094	88.580	—	2.206	2.771	76.300	91.351
Lijnzaad	1.681	131.990	136.425	300	137.744	164.254	269.734	300.679
Lijnkoek	358	51.885	43.415	—	25	—	51.910	43.415
Tarwemeel	95	10.770	11.453	15	1.517	4.282	12.287	15.735
Andere meelsoorten	829	32.921	31.942	—	3.302	5.823	36.223	37.765

N a s c h r i f t. Van de zijde van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waaraan wij bovenstaand artikel van den heer Rensen ter inzage zonden, wordt ons medegedeeld, dat het uiteraard niet in de bedoeling gelegen heeft, te beweren, dat — vooral over korte perioden — de beweging der loonen parallel gaat met die der kosten van levensonderhoud, zoodat de laatste voor de eerste in de plaats gesteld zou kunnen worden. Het gebruik van het woord „concurrentiekracht” was dan ook inderdaad minder juist. Be-doeld was, dat een daling van de kosten van levensonderhoud in sterkere mate dan een daling van de groothandelsprijzen (of een stijging, die bij een stijging der groothandelsprijzen achterblijft) een belangrijke omstandigheid is voor een gunstige ontwikkeling van het concurrentievermogen van een land. Wat de opmerking omtrent de groothandelsprijzen betreft, zij gewezen op het zeer globale karakter der aangehaalde cijfers, waarop in „De Nederlandsche Conjunctuur” uitdrukkelijk de aandacht is gevestigd; daarom is in dat artikel ook een eenigszins gepreciseerde conclusie vermeden. Met de beschouwingen van den heer Rensen kan men zich overigens vereenigen; slechts zij opgemerkt, dat „De Nederlandsche Conjunctuur” geen standpunt inneemt ten aanzien van de meest gewenschte loonpolitiek.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Les Banques Commerciales 1925—1933. Publicatie van den Volkenbond. (Genève 1934. Prijs Zw. Frs. 10.—).

Deze nieuwe studie van den Volkenbond is een welkome aanvulling op de eerste publicatie over de handelsbanken in de wereld. Uit een onderzoek van de balansen — die volgens een uniform type zijn opgesteld — van banken in 40 verschillende landen blijkt, dat de deposito's in de periode van 1925 tot 1929 gestegen zijn van 70 milliard gouddollars tot \$ 82,5 milliard, waarna zij gedaald zijn tot \$ 60 milliard einde 1932 of met ongeveer 30 pCt.

In de landen van Centraal-Europa is na 1925 het bankdeposito als vorm van belegging in zwang gekomen. Daarnaast wijst de studie op het bekende verschijnsel van het investeren van buitenlandsche gelden op korten termijn. Deze verschijnselen, die zonder twijfel een gevaar waren voor een gezonde ontwikkeling van het bankwezen, zijn gepaard gegaan met een relatieve stijging van de verplichtingen t.o.v. de eigen middelen, hetgeen eveneens de positie van de banken verzwakte.

Wat de structuur van de banken in deze depressie betreft, valt in de meeste landen een absolute en relatieve stijging van de effectenportefeuille op te merken. De credietcontractie is dus voor het grootste deel beperkt gebleven tot wissels en beleeningen.

Verder wordt aandacht geschonken aan de interventies van den Staat in het bankwezen. Men vindt bijzonderheden over de financiële hulp, door de overheid verleend om het sluiten van banken te verhinderen of de reorganisatie te vergemakkelijken, over de nieuwe wetgeving op het gebied van het bankwezen en vele andere belangrijke feiten.

Scheepvaartproblemen.

Rectificatie. Afgezien van enkele drukfouten van minder beteekenis, moet in het, in het vorig nummer opgenomen, artikel over „Scheepvaartproblemen” gelezen worden op blz. 600, 2e kolom, 11e regel van onderen in plaats van „Scandinavische en Nederlandsche reeders”: „Scandinavische en Nederlandsche Regeringen”. Op blz. 602, 2e kolom, 3e regel van onderen moet gelezen worden in plaats van „Norwooder”: „Norwoodcon” en op blz. 603, 1e kolom, 3e regel van boven in plaats van de woorden: „omvat de Norwooder circa 70.000 standards” de woorden: „omvat de Norwoodcon circa 700.000 standards”.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.

(In duizend Guldens)

Omschrijving	Maart 1934	Jan./Mrt. 1934	Jan./Mrt. 1933
Belastingen.			
Pachten	5	19	14
Invoerr. incl. Landsgoed.	3.861	10.880	12.009
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	348	803	553
Accijns op gedistilleerd ...	65	191	139
„ „ bier	1.932	6.663	6.430
„ „ petroleum, enz.	220	670	872
„ „ tabak	641	2.012	2.563
„ „ suiker	451	1.572	—
Andere ontv. I. U. en A.	21	63	46
Statistiekrecht	156	434	490
Personeele belasting	230	581	641
Inkomstenbel. en Crisish.	2.818	6.931	7.151
Vennootschapsbelasting ..	1.298	2.679	2.551
Couponbelasting	28	28	—
Vermogensbelasting	80	230	392
Verponding	284	2.589	3.118
Recht van openb. verkoop.	122	387	534
Zegelrecht	765	2.014	2.054
Overschr. van vaste goed.	122	429	448
Recht v. succ. en overgang	13	44	89
Verg. speel- en dobbel tafels	17	42	30
Slachtbelastingen	406	1.272	1.324
Bijzondere bel. buitengew.	4	13	22
Hoofdgeld	5	12	7
Landelijke inkomsten	1.186	3.230	3.333
Belasting op loterijen	81	282	354
Motorvoertuigenbel.	—	—	—
Java en Madoera	274	288	—
Motorbelasting i. d. B. Gew.	59	136	137
Opgeheven belastingen ...	4	5	— 2
Totaal	15.496	44.499	45.299
Monopolies.			
Opium excl. opiumfabriek	942	2.788	3.270
Pandhuizen	881	2.684	3.463
Zout	1.667	4.270	3.666
Totaal	3.490	9.742	10.399
Producten.			
Kina en Thee	17	60	34
Landscaoutchoucbedrijf ..	214	549	235
Boschwezen	593	1.509	1.469
Banka-tin	1.289	5.790	3.186
Steenkolen	342	1.078	1.020
Totaal	2.455	8.986	5.944
Bedrijven.			
Havenwezen	518	4.449	3.927
Baggerdienst	167	489	530
Waterkracht en Electricit.	222	679	694
Landsdrukkerij	63	217	245
Post-, Telegr.- en Teldienst	1.710	5.389	6.140
Spoor- en Tramwegen	2.306	7.373	8.375
Totaal	4.986	18.596	19.911
Diverse middelen.			
Winsttaandeel „Billiton” ..	—	—	—
Winsttaandeel Jav. Bank ..	—	—	—
Afstand van grond	253	1.600	1.215
Mijnconcessies	85	179	160
Boeten en verbeurdverkl.	74	212	220
Leges en salarissen	34	100	107
Heff. t.z.v. gesl. werkover.	1	10	24
Opbrengst d. Weeskamers	53	157	210
Kadaster	16	63	80
Ontv. Gevangeniswezen ..	224	585	699
Afkoop heerendienst. B.G.	53	164	318
Schoolgelden	460	1.218	1.314
Ontv. ziekeninricht. enz. . .	66	191	177
Ijk van maten en gew. . .	58	130	123
Verk. en verh. van huizen	142	470	506
Ontv. waterleidingen	34	99	103
Bakengelden	230	606	616
Loodsgelden	254	700	680
Allerlei	232	664	360
Totaal	2.269	7.148	6.912
Recapitulatie.			
Totaal belastingen	15.496	44.499	45.299
„ monopolies	3.490	9.742	10.399
„ producten	2.455	8.986	5.944
„ bedrijven	4.986	18.596	19.911
„ diverse middelen ..	2.269	7.148	6.912
Totaal generaal	28.696	88.971	88.465

ZUIVEL EN EIERN

METALEN

Jaar	BOKER per K.G.				KAAS		EIERN		KOPER	LOOD	TIN	IJZER	GIETIJZER	ZINK	Goud	ZILVER							
	Leeuwarder Comm. Notering	p.K.G. Heffing Crisis Zuivel-Centr.	Edammer Alkmaar Fabriekskaas kl. m/merk per 50 K.G.	Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.	Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	Locoprijzen Londen per Eng. ton	Locoprijzen Londen per Eng. ton	Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesex per Eng. ton									(Lux III) p. Eng. t. f.o.b. Antwerpen	Locoprijzen Londen per Eng. ton	cash Londen per ounce fine	cash Londen per Standard Ounce			
1925	2.31	100.0	fl. 56.-	100.0	fl. 9.18	100.0	62.1/6	100.0	36.8/6	100.0	261.17/-	100.0	Sh. 73/-	100.0	67/-	100.0	36.3/6	100.0	85/6	100.0	100.0	32 1/2	100.0

26 Sept. 1932 79 K.G. La Plata; van 26 Sept. 1932 tot 5 Febr. 1934 Manitoba No. 2. Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van Jan. 1928 Matting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 64/5 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei—19 Sept. 1932 No. 3 jaar. 6) 7 Juli. 7) 14 Juli. 8) 5 Juli. 9) 12 Juli. 10) 6 Juli. 11) 13 Juli.

BOUWMATERIALEN

KOLONIALE PRODUCTEN

Jaar	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .		STEENEN		CACAO G.F. Accra per 50 K.G. c.i.f. Nederland	COPRA Ned.-ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.	RUBBER 1) Standaard Ribbed Smoked Sheets Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.	INDEXCIJFER											
	binnenmuur per 1000 stuks	buitenmuur per 1000 stuks	Grondstoffen	Koloniale producten																		
1925	159.75	100	15.50	100.-	19.-	100.-	35.87	100.0	61.375	100.0	2/11.625	100.0	18.75	100.0	84.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

N.B. Alle Fondnoteneringen vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend; de Dollarnoteringen vanaf 20 April '33 zijn in verhouding van de devaluatie van den Dollar t.o.v. den Gulden verlaagd.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 16 Juli 1934.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 23.006.599,88 Bijbnk. „ 435.579,57 Ag.sch. „ 4.034.862,54	f	27.477.041,99
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„	—	—
Idem eigen portef.	f 1.360.725,—	—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„	—	1.360.725,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 102.229.139,60 ¹⁾ Bijbnk. „ 5.667.665,08 Ag.sch. „ 43.301.261,46	f	151.198.066,14
Op Effecten f 146.245.252,06 ¹⁾	—	—
Op Goederen en Spec.	„ 4.952.814,08	—	151.198.066,14 ¹⁾
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt, Goud f 102.173.310,—	—	—
Muntmat., Goud	„ 759.604.518,48	—	—
	f 861.777.828,48	—	—
Munt, Zilver, enz.	„ 22.814.195,78	—	—
Muntmat., Zilver	„	—	884.592.024,26 ²⁾
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfond	—	21.497.758,26
Gebouwen en Meub. der Bank	—	4.970.000,—
Diverse rekeningen	—	17.587.711,75
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)	—	16.996.491,37
	f	1.125.679.818,77	
Passiva.			
Kapitaal f 20.000.000,—	—	—
Reservefond	—	3.807.914,92
Bijzondere reserve	—	5.000.000,—
Pensioenfond	—	9.258.688,58
Bankbiljetten in omloop	—	896.891.815,—
Bankassigtiën in omloop	—	41.412,57
Rek.-Cour. { Het Rijk	f 76.746.696,57	—	—
saldo's: { Anderen	„ 112.383.415,—	—	189.130.111,57
Diverse rekeningen	—	1.549.876,13
	f	1.125.679.818,77	

Beschikbaar metaalsaldo f 449.980.222,27
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 1.124.950.555,—
1) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99) f 73.789.100,—
2) Waarvan in het buitenland „ 32.341.465,81

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
16 Juli '34	102173	759.605	896.892	189.172	449.980	81
9 „ '34	102173	756.734	906.071	167.088	452.112	82
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
16 Juli 1934	27.477	—	151.198	1.361	17.588
9 „ 1934	28.088	—	154.201	1.361	3.515
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
14 Juli '34 ¹⁾	141.050	—	189.000	27.940	54.274
7 „ '34 ¹⁾	142.050	—	188.980	28.690	54.982
16 Juni 1934	114.979	29.395	187.673	26.302	58.783
9 „ 1934	114.978	30.471	190.049	27.881	58.277
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
14 Juli '34 ¹⁾	990	76.210	—	9.900	65
7 „ '34 ¹⁾	1.180	77.390	—	10.260	65
16 Juni 1934	941	9.577	51.611	10.439	67
9 „ 1934	1.285	9.531	50.442	10.135	67
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
11 Juli 1934	192.155	384.626	66.898	7.832	10.958
4 „ 1934	192.151	385.793	65.668	17.062	10.818
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
11 Juli '34	82.647	17.433	97.285	36.178	67.529	44,7
4 „ '34	82.827	26.650	94.880	37.497	66.357	44,7
22 Juli '14	11.005	14.736	—	42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis-sels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
6 Juli '34	79.653	636	15	5.004	1.141	4.668	3.200
29 Juni '34	79.548	645	15	5.528	1.142	4.589	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
6 Juli '34	5.929	2.305	81.892	295	3.039	14.889
29 Juni '34	5.929	2.428	82.058	256	3.035	15.188
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKBANK.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Juli 1934	70,1	17,9	6,9	3.300,8	72,8
30 Juni 1934	70,2	17,9	6,6	3.391,8	170,9
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Juli 1934	370,7	579,8	3.631,9	557,6	165,5
30 Juni 1934	360,6	600,2	3.776,7	623,1	152,4
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 7 Juli, 30 Juni 1934, resp. 73, 64 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data 1934	Goud		Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids-fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Munt en diversen						Schatkist	Partic.
12 Juli	2.633	66	662	48	344	40	3.528	78	179
5 „	2.644	66	669	55	344	40	3.528	44	237

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad			Wissels	
	Totaal bedrag	Goud-certifi-caten ¹⁾	„Other cash” ²⁾	In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
27 Juni '34	4.806,7	4.781,7	237,8	27,0	5,2
20 „ '34	4.815,0	4.788,7	232,8	28,0	5,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu-latie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ³⁾	Algem. Dek-kings-perc. ⁴⁾
27 Juni '34	2.430,3	3.056,0	4.196,0	147,1	69,6	—
20 „ '34	2.430,2	3.054,2	4.189,9	147,1	69,7	—

1) Deze certificaten werden door de Schatkist aan de Reserve Banken gegeven voor de overname van het goud, toen de § op 31 Jan. '34 van 100 op 59.06 cents werd gedevalueerd.

2) „Other Cash” does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

3) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opsch. schuld. F. R. Notes en netto deposito. 4) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal leening.	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
20 Juni '34	6	8.055	9.608	2.824	18.221	4.492
13 „ '34	5	8.089	9.281	2.881	18.017	4.450

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng-land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de be-treffende valuta.